

TEM analyyyseja

18/2009

Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä
sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007

Ilkka Nio – Paula Sardar

ISSN 1797-5271
ISBN 978-952-227-260-7

Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007

Ilkka Nio - Paula Sardar

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Employment and the Economy
Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki, Finland
Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, marraskuu 2009

ILKKA NIO – PAULA SARDAR: TYÖVOIMAPOLIITTISILTA TOIMENPITEILTÄ SIOJIT- TUMINEN VUOSINA 2006 JA 2007

Tiivistelmä: Selvityksessä tarkastellaan Tilastokeskuksen työllisyysrekisteriaineiston pohjalta eri työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittumista kolme ja kuusi kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen. Sijoittumistulokset esitetään toimenpiteittäin ja lisäksi niistä muodostettiin kaksi yhdistelmäindikaattoria kuvaamaan avoimille työmarkkinoille työllistymistä. Ensimmäisessä laskettiin yhteen tukityöllistämistoimenpiteet ja ammatillinen työvoimakoulutus, joilla tähdätään nopeaan työllistymiseen avoimille työmarkkinoille. Toinen sijoittumisindikaattori kattaa myös työmarkkinatuen työharjoittelun ja valmentavan työvoimakoulutuksen, joilla edistetään työttömän työuraa ja ehkäistään syrjäytymistä, vaikka ei aina pyritä välittömään työllistymiseen..

Ammatillisen työvoimakoulutuksen tai tukityöllistämisen vuonna 2007 päättäneistä 37,9 % työllistyi kolmessa kuukaudessa. Kuuden kuukauden seuranta-ajalla työllistyneiden osuus nousi 40 prosenttiin. Valmentavasta työvoimakoulutuksesta ja työharjoittelusta työllistytään avoimille työmarkkinoille selvästi vähemmän kuin muista toimenpiteistä. Valmentavan työvoimakoulutuksen päättäneistä vain 16,6 % ja työmarkkinatuen työharjoittelun päättäneistä 17,9 % työllistyi kolmessa kuukaudessa. Jos myös nämä toimenpiteet lasketaan mukaan avoimille työmarkkinoille sijoittumisen indikaattoriin, jäi työllistyneiden osuus vuonna 2007 vain 28,7 prosenttiin

Ammatillisesta työvoimakoulutuksesta sijoituttiin avoimille työmarkkinoille selvästi paremmin (41,2 %) kuin erilaisilta tukityöllistämistoimenpiteiltä keskimäärin (36,3 %). Voitiin myös nähdä, että toimenpiteen keston pidentäminen paransi työllistymistä lähes kaikissa toimenpiteissä. Esimerkiksi alle kolme kuukautta kestäneestä ammatillisesta työvoimakoulutuksesta, jota on puolet kaikesta työvoimakoulutuksesta, noin kolmasosa työllistyi kolmessa kuukaudessa, yli puoli vuotta kestäneiltä kursseilta työllistyneiden osuus kohosi noin 55 prosenttiin.

Nuoret sijoittuivat työhön avoimille työmarkkinoille verrattain hyvin sekä työllistämistuilta (47,3 %) että ammatillisesta työvoimakoulutusta (47,5 %). Nuorten työttömien pääosaan (73 %) kohdennettiin kuitenkin työharjoittelua tai valmentavaa työvoimakoulutusta, joiden keskeisenä tavoitteena on ehkäistä nuoria syrjäytymästä työstä ja koulutuksesta sekä avata nuorille vaihtoehtoja valmisteltaessa perusasteen opintojen jälkeisiä uravalintoja ja siirtymistä jatko-opiskeluun.

Suurimmalle osalle (60 %) työharjoittelussa tai valmentavassa koulutuksessa olleista nuorista löytyi kolmen kuukauden kuluessa työuran kehittymisen kannalta jokin positiivinen ratkaisu. Avoimille työmarkkinoille työllistyi runsaat 20 % ja noin 40 % sijoittui uudelleen jollekin työvoimapolitiittiselle toimenpiteelle tai aloitti opiskelun. Huomattavaa osaa nuorista työttömistä työharjoittelu tai valmentava koulutus ei kuitenkaan välittömästi auttanut. He palasivat joko työttömiksi (23 %) tai vetäytyivät kokonaan työvoimasta tulematta uudelleen työvoimatoimistoon työnhakuun (15 %).

Myös ulkomaan kansalaisiin vuonna 2007 kohdennetut toimenpiteet olivat useimmiten valmentavaa työvoimakoulutusta tai työmarkkinatuen työharjoittelua (14 000), joiden avulla maahanmuuttajat oppivat suomenkieltä ja perehtyivät suomalaiseen työelämään. Ammatillisen työvoimakoulutuksen tai tukityön päätti vuonna 2007 lisäksi yhteensä 4 000 ulkomaan kansalaista. Heillä työllistyminen ei juuri eronnut kantaväestöstä. Kuusi kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen 39 % oli työssä avoimien työmarkkinoiden työsuhteessa, mikä oli vain hieman vähemmän kuin vastaavasti Suomen kansalaisilla (40 %).

Avainsanat: Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden seuranta, toimenpiteiltä sijoittuminen

Abstract: This paper discusses job finding three and six months after finishing labour market policy measures based on Statistics Finland register data. The results are presented by measure and, in addition, by two composite indicators which depict job finding in the open labour market. The first indicator was formed by summing employment subsidy measures and vocational labour market training which aim at rapid job finding in the open labour market. The second indicator covers also trainee work with labour market support and preparatory labour market training which contribute to the career development of the unemployed and prevent exclusion from the labour market, though they don't necessarily always aim at instant employment.

37.9 per cent of those who finished vocational labour market training or employment subsidy measure in 2007 were employed in three months. During a six-month follow-up period the share of the employed rose to 40 per cent. Preparatory labour market training and trainee work lead significantly more seldom to finding a job in the open labour market than other measures. Only 16.6 per cent of those who finished preparatory labour market training and 17.9 per cent of those who finished trainee work with labour market support were employed in three months. If these measures are added to the indicator depicting job finding in the open labour market, the share of employed was only 28.7 per cent in 2007.

Vocational labour market training lead to employment significantly more often (41.2 per cent) than employment subsidy measures in average (36.3 per cent). It can also be seen that, in most cases, the prolongation of the measure had a positive effect on employment probabilities. For instance, about a third of those who participated in vocational labour market training lasting less than three months (more than a half of all labour market training) were employed in three months, as the share of those employed after a training lasting more than six months was 55 per cent.

Young people found job in the open labour market relatively well both after employment subsidies (47.3 per cent) and after vocational labour market training (47.5 per cent). However, most of the measures aimed at the young were trainee work and preparatory labour market training (73 per cent) which target primarily to preventing exclusion from the labour market and education and to offering career and educational possibilities after comprehensive school.

60 per cent of the young people found a positive career-promoting solution in three months after finishing trainee work or preparatory labour market training. More than 20 per cent were employed in the open labour market and ca. 60 per cent started studying or were placed on some labour market measure. A significant part of the young, however, were not instantly helped by trainee work or preparatory labour market training. They either returned to unemployment (23 per cent) or withdrew from the labour force without signing up to the PES Office (15 per cent).

The labour market policy measures targeted at foreign citizens in 2007 were also mainly preparatory labour market training or trainee work with labour market support (14.000), the purpose of which was to teach Finnish and to familiarize immigrants with the aspects of Finnish working culture. In addition, 4.000 foreign citizens finished vocational labour market training or employment subsidy measure in 2007. Job finding among them was quite similar to that of the native population. 39 per cent of the foreign citizens were employed six months after finishing the measure, which was only slightly less than the share of Finnish citizens (40 per cent).

Key words: follow-up of the labour market measures, job finding after labour market measures

SISÄLTÖ

1. Johdanto	1
2. Työllisyysrekisterin ja työnhakijarekisterin vaikuttavuusseurantojen vertailu.....	2
3. Toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille työllistyminen vuosina 2006 ja 2007	4
4. Alueelliset työllistymiserot	9
5. Sijoittumiseen vaikuttavat työttömän ominaisuudet	14
6 Ulkomaan kansalaisten sijoittuminen työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä.....	19
Liitetaulukot ja kuvat.....	24

1. Johdanto

Hallitusohjelma sisältää tavoitteen parantaa työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikuttavuutta siten, että toimenpiteen päättymisen jälkeen avoimille markkinoille sijoittuneiden osuus kohoaa 40 prosenttiin. Työ- ja elinkeinoministeriössä tämän on yleensä tulkittu tarkoittavan henkilön pysyvää työllistymistä toimenpiteen jälkeen, jolloin siitä on lyhyen aikavälin sijoittumisen seurannassa rajattu pois ne työvoimapolitiikan toimet - työmarkkinatuen työharjoittelu ja valmentava työvoimakoulutus - joilla edistetään työttömän työuraa ja ehkäistään syrjäytymistä, vaikka ei aina tähdätä välittömään työllistymiseen avoimille työmarkkinoille. Toisaalta on myös katsottu, että hallitusohjelman tavoite viittaa yleisesti kaikkiin työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteisiin seurattuna kolmen kuukauden periodilla samalla tavalla kuin toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan työnhakijarekisterin vakiotilastoilla, joilla tavoitetaan toimenpiteiltä työttömäksi palaavat.

Hallitusohjelman tavoite edellytti joka tapauksessa uutta seurantasysteemiä. Se voitiin rakentaa Tilastokeskukseen työssäkäyntitilaston vuosirekisterin pohjalle, josta voidaan määritellä maassa asuvan väestön kulloinkin työllisyysstatus ja seurata näin myös työvoimapolitiittisen toimenpiteen päättäneiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Sen ensimmäinen versio valmistui Tilastokeskuksessa vuonna 2008, jolloin siitä saatiin laskettua vuosia 2005 ja 2006 koskevat sijoittumisin-dikaattorit¹.

Systeemiä käytettäessä seurannan perusjoukon määrittelyssä paljastui joitain virheitä, mitkä vaikuttivat myös sijoittumisin-dikaattoreihin. Ne korjattiin vuoden 2007 aineistoon ja myös vuoden 2006 sijoittumistaulut ajettiin uudelleen. Samalla uudistettiin eräitä muuttujien luokitteluja käyttäjiltä saadun palautteen mukaisesti ja seurantasysteemiin lisättiin kaksi uutta muuttujaa.

Kolmen kuukauden seuranta-ajan lisäksi käyttöön otettiin 6 kuukauden seuranta, jota sovelletaan yleisesti muissa EU-maissa. Näin työvoimapolitiikan kansainväliset vaikuttavuusvertailut Suomen osalta paranevat. Toinen seurantasysteemin uusi muuttuja on toimenpiteisiin osallistuneen henkilön kansalaisuus. Tällä tiedolla paikataan niitä puutteita, joita on koettu maahanmuuttajien työmarkkinoita koskevassa tilastoinnissa. Erityisesti maahanmuuttajiin suunnatuista työvoimapolitiikan toimenpiteistä ei ole tähän asti saatu yhtä yksityiskohtaisia tilastotietoja kuin muiden osalta.

Toimenpiteiden seurantajärjestelmä käyttää valikkopohjaista PC-AXIS taulukointiohjelmaa, jolla sijoittumistietojen käyttäjät voivat joustavasti analysoida suurta sijoittumisineistoa. Vuosia 2006 ja 2007 koskeva aineisto käsittää kaksi megataulua (erikseen 3 kk:n ja 6 kk:n sijoittuminen), joissa toimenpiteen päättäneet on luokiteltu seitsemän eri muuttujan mukaan:

- TE-keskus (16)
- toimenpide (22)
- sukupuoli (3)
- koulutusaste (6)
- ikäryhmä (11)
- toimenpiteen kesto (6)
- työllisyysstatus toimenpiteen jälkeen (9)

Sijoittumistaulussa on näin tietoja yhteensä 3 041 280 solua (16x22x3x4x6x11x9x4). Lisäksi kansalaisuuden mukaan tuotetut taulut sisältävät koko maan tasolla kolme muuttujaa: kansalaisuus (22), toimenpide (20) ja sijoittuminen (8) eli tietoja on yhteensä 3520 solua (22x20x8). Hallitusohjelman seurannan edellyttämien indikaattoreiden ohella seurantajärjestelmästä on laskettavissa kaikkien

¹ Keskeisiä sijoittumistuloksia tarkasteltiin julkaisussa Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen, TEM- analyysseja 4/2008.

aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpiteiden sijoittumistiedot siten, että käyttäjä voi valita ja ryhmitellä em. muuttujia tarvitsemallaan tavalla. Seurantataulut ovat saatavilla TYTTI-intranetistä.

Myös jatkossa sijoittumistiedot tuotetaan vuosittain. Vuotta 2008 koskevat tiedot valmistuvat keväällä 2010. Seurantasysteemiin on tällöin mahdollista lisätä vielä uusia muuttujia. Seurantasysteemin käyttöä ja kehittämistä koskeviin kysymyksiin vastaavat tutkimus- ja ennakkointiryhmästä Ilkka Nio ja Paula Sardar.

Tässä paperissa esitellään vuosia 2006 ja 2007 koskevia kaikkein keskeisimpiä seurantarantietoja. Liikkeelle lähdetään tarkastelemalla ensin uuden seurantasysteemin perusjoukkoa ja sen määrittelyjä verrattuna vastaavaan työnhakijarekisterin mukaiseen vaikuttavuusseurantaan. Sen jälkeen luvussa 3 tarkastellaan avoimille työmarkkinoille työllistymistä toimenpiteittäin ja muodostetaan niistä hallitusohjelman seurantaindikaattorit sekä suppealla että kaikki toimenpiteet kattavalla määrittelyllä. Luvussa 4 arvioidaan toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittumista alueittain ja suhteessa työllisyystilanteeseen sekä tehdään TE-keskusten välisiä benchmarking-vertailuja. Luvussa 5 toimenpiteiltä sijoittumista tarkastellaan toimenpiteisiin osallistuneiden henkilöiden taustaominaisuuksien mukaan. Lopuksi esitellään seurantajärjestelmästä saatavia uusia tilastoja maahanmuuttajiin kohdennetuista aktiivitoimenpiteistä ja niiltä työllistymisestä.

2. Työllisyysrekisterin ja työnhakijarekisterin vaikuttavuusseurantojen vertailu

Avoimille työmarkkinoille sijoittumisen vuosiseuranta kattaa kunkin vuoden osalta edellisen vuoden lokakuun alun jälkeiset 12 kuukautta, jona aikana toimenpiteen päättäneiden sijoittumistiedot ajoittuvat kolmen kuukauden seurannassa kalenterivuodelle. Vastaavaan uuteen kuuden kuukauden seurantaan saadaan kuitenkin mukaan vain 9 kuukauden aineisto, koska loppuvuonna toimenpiteen päättäneiden sijoittumistiedot eivät ehdi Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston vuosirekisteriin. Kuuden kuukauden vaikuttavuusseurannan aineistoa (75 % kaikista päättäneistä) voidaan indikaattoreiden luotettavuuden kannalta pitää kuitenkin riittävänä.

Toimenpideseurannan perusjoukko vastaa kolmen kuukauden seurannassa näin ajallisesti työnhakijarekisterin vuosiaineistoa, jolla tavoitetaan toimenpiteeltä työttömäksi palaavat ja toimenpiteille uudelleen sijoitetut. Työssäkäyntitilastosta tehtävä avoimille työmarkkinoille sijoittumisen seuranta ei kuitenkaan ole identtinen työnhakijarekisterin kanssa, sillä toimenpiteen päättäneiden perusjoukko määriteltiin joiltain osin eri tavalla, minkä vuoksi toimenpiteen päättäneiden määrä jäi yhteensä noin 11 % (noin 20 000 henkilöä) pienemmäksi kuin vastaavissa TEM:n tilastoissa. Erityisesti toimenpiteille uudelleen sijoittuneiden määrissä on tilastojen kesken huomattavia eroja.

Taulukko 1. Toimenpiteen päättäneet ja niistä kolmen kuukauden kuluttua työttömäksi palanneet ja uudelleen sijoitetut TK:n ja TEM:n vaikuttavuusseurannoissa vuonna 2007

	Päättäneet	Työttömänä		Sijoitettuna		Työvoimakoulutuksessa	
Työllisyysrekisteri (TK)			%		%		%
Tukityöllistäminen	60203	24157	40,1	5294	8,8	1218	2,0
Työharjoittelu työmarkkinatuella	38620	12430	32,2	7407	19,2	1518	3,9
Ammatillinen työvoimakoulutus	28727	8248	28,7	1656	5,8	1705	5,9
Valmentava koulutus	33279	14761	44,4	3054	9,2	4159	12,5
Kaikki yhteensä	160829	59596	37,1	17411	10,8	8600	5,3
Työnhakijarekisteri (TEM)							
Tukityöllistäminen	66994	26982	40,3	11343	16,9	2008	3,0
Työharjoittelu työmarkkinatuella	50508	15688	31,1	14220	28,2	2987	5,9
Ammatillinen työvoimakoulutus	28030	8650	30,9	2751	9,8	2606	9,3
Valmentava koulutus	35186	16203	46,0	4536	12,9	6088	17,3
Kaikki yhteensä	180718	67523	37,4	32850	18,2	13689	7,6
ERO (TK - TEM)			%-yks.		%-yks.		%-yks.
Tukityöllistäminen	-6791	-2825	-0,1	-6049	-8,1	-790	-1,0
Työharjoittelu työmarkkinatuella	-11888	-3258	1,1	-6813	-9,0	-1469	-2,0
Ammatillinen työvoimakoulutus	697	-402	-2,1	-1095	-4,0	-901	-3,4
Valmentava koulutus	-1907	-1442	-1,7	-1482	-3,7	-1929	-4,8
Kaikki yhteensä	-19889	-7927	-0,3	-15439	-7,4	-5089	-2,2

Toimenpiteiltä pysyvää työllistymisen arviointia varten vaikuttavuuden seurannassa olisi ihanteellista saada mitattua henkilön työllistymissuunnitelmaan kuuluvat toimenpidekokonaisuudet omina erikseen seurattavina tilastointiyksikköinä. Erityisesti nuorille ja vaikeasti työllistyville työttömille laaditaan eri toimenpiteistä koostuvia työllistämispolkuja, mutta niitä ei kirjata erikseen työvoimapaalvelujen tietojärjestelmään. Henkilön toimenpiteitä seurataan työvoimatoimistoissa vain alkamis- ja päättymispäiväyksillä ja toimenpidekohtaisilla koodeilla. Näin ollen myöskään uuteen seurantasysteemiin ei ollut mahdollista muodostaa menettelyä, joilla työllistymispolut voitaisiin aineistosta eritellä.

Työnhakijarekisterin seurantakäytäntöä katsottiin kuitenkin tarpeelliseksi korjata siten, ettei toimenpiteiden lyhytaikainen keskeytyminen johtaisi saman henkilön joutumiseen kahdesti tai jopa useammin seurannan kohteeksi. Tilastokeskuksen selvityksen mukaan tällainen toimenpiteiden kirjaamiskäytäntö on työnhakijarekisterissä tavallista. Varsinkin vuodenvaihteessa toimenpiteitä päättyy ja alkaa, esim. määrärahojen käyttöön liittyvien teknisten syiden vuoksi, muutaman päivän sisällä uudelleen tuhansilla henkilöillä. Tästä syystä toisiaan seitsemän päivän sisällä seuranneet toimenpidejaksot liitettiin yhteen ja luokiteltiin niistä viimeisimmän mukaan silloin, kun ne olivat eri tyyppiä. Taulukosta 1 voidaan nähdä, että menettely vähensi toistuvasti toimenpiteillä olevien määrää noin 10 prosenttiyksiköllä verrattuna työnhakijarekisterin mukaiseen vaikuttavuusseurantaan. Työnhakijarekisterin mukaan vuonna 2007 toimenpiteen päättäneistä 25,7 % sijoitettiin kolmen kuukauden kuluessa uudelleen jollekin toimenpiteelle. Toimenpiteiden ketjuttaminen em. yhden viikon säännöllä vähensi toimenpiteissä kiertävien osuuden 16,1 prosenttiin toimenpiteen päättäneistä. Avoimille työmarkkinoille sijoittumisen seurantaan tällä toimenpiteiden ketjuttamisella ei ollut vaikutusta.

Seurannan perusjoukkoa laajennettiin kattamaan työvoimakoulutuksen osalta kaikki koulutuksen päättäneet. Työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisterin vaikuttavuusseurannassa ovat mukana vain koulutuksen suorittaneet. Työvoimakoulutuksen keskeytti vuonna 2007 noin 13 000 henkilöä, joista neljännes ilmoitti keskeyttämisen syyksi työllistymisen. Voidaan näin arvioida, että keskeyt-

täneiden ottaminen mukaan vaikuttavuuden seurantaan jonkin verran alensi työvoimakoulutuksesta avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuutta.

Toimenpiteen päättäneen henkilön työmarkkinastatuksen määrittelyssä työllisyys katsottiin ensisijaiseksi kriteeriksi luokittelemalla henkilö aina työlliseksi, jos hänellä kolme kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen oli voimassa työsuhde, riippumatta siitä, oliko hän samaan aikaan edelleen työnhakijarekisterissä rekisteröitynä työttömänä. Näin menetellään myös muissa EU-maissa, joissa työnhakijarekisterissä esiintyy päivitysviivettä ja toimenpiteiden jälkeistä työllisyyttä kyetään seuraamaan työsuhde-/sosiaaliturvamaksutiedoilla. Määrittely hieman laski työttömäksi jääneiden osuutta työnhakijarekisterin seurantaan verrattuna.

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston rekisteri mahdollistaa toimenpiteen päättäneen henkilön työmarkkina-aseman seurannan myös muiden kuin työllistyneiden osalta, mikä parantaa toimenpiteiden kokonaisvaikuttavuuden arviointia. Erityisesti nuorilla siirtyminen työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteiltä normaaliin ammatilliseen opiskeluun voidaan tulkita henkilön kestävästä työllistymisestä edistävänä positiiviseksi tulokseksi, johon toimenpiteisiin osallistumisella on oma vaikutuksensa. Sitä vastoin vaikuttavuusseurannan sijoittumisluokka ”muu toiminta” mittaa vetäytymistä toimenpiteen jälkeen kokonaan pois työmarkkinoilta, mitä taas voidaan pitää epäonnistumisena yhtä lailla kuin henkilön palaamista toimenpiteeltä työttömäksi. Vuonna 2007 kaikista toimenpiteen päättäneistä 37 % oli kolmen kuukauden kuluttua palannut työttömäksi työnhakijaksi, 5 % oli aloittanut opiskelun jossain oppilaitoksessa ja 12 % oli poistunut työvoimasta siten, ettei henkilön toimintaa voitu rekisteritiedoista määritellä.

3. Toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille työllistyminen vuosina 2006 ja 2007

Keskeisimmät toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittumista kuvaavat tiedot on koottu yhteenvetotaulukoihin 2 ja 3. Näistä ensimmäisessä kuvataan työllistymistä kolme kuukautta toimenpiteen jälkeen. Toisessa seuranta-ajan pituus on kuusi kuukautta. Toimenpiteet ovat samat kuin mitä käytetään työnhakijarekisterin vaikuttavuusseurannassa ja ne on ryhmitelty neljään toimenpiteiden pääkategoriaan: tukityöllistäminen, ammatillinen työvoimakoulutus, valmentava työvoimakoulutus ja työharjoittelu työmarkkinatuella². Hallitusohjelman 40 %:n tavoitteen arviointia varten toimenpiteistä on muodostettu kaksi yhdistelmäindikaattoria. Ensin on laskettu yhteen tukityöllistäminen ja ammatillinen työvoimakoulutus, joilla selvimmin tähdätään nopeaan työllistymiseen avoimille työmarkkinoille. Tätä täydentävä toinen sijoittumisindikaattori kattaa työvoimapolitiikan kaikki aktiivitoimenpiteet.

Suppeammalla määrittelyllä vuonna 2007 jo oltiin lähestymässä tavoiteltua toimenpiteiden vaikuttavuutta. Ammatillisen työvoimakoulutuksen tai tukityöllistämisen päättäneistä yhteensä 37,9 % työllistyi kolmessa kuukaudessa avoimille työmarkkinoille, mikä oli 1,9 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2006. Ammatillisesta työvoimakoulutuksesta sijoitettiin avoimille työmarkkinoille selvästi paremmin (41,2 %) kuin erilaisilta tukityöllistämistoimenpiteiltä keskimäärin (36,3 %).

² Toimenpiteitä voidaan ryhmitellä myös muulla tavoin. Esimerkiksi Eurostatin LMP-tietokannassa koulutustoimet lasketaan samaan kategoriaan. Suomessa näitä ovat oppisopimus, työllistämistuki työelämävalmennukseen, ammatillinen työvoimakoulutus, valmentava työvoimakoulutus ja työharjoittelu työmarkkinatuella. EU-maiden julkisten työvoimapolitiikan vaikuttavuusvertailussa käytetään sijoittumisindikaattoria, jossa mitataan koulutustoimenpiteiltä työhön sijoittumista kuusi kuukautta toimenpiteen jälkeen. Koulutustoimenpiteiltä työllistyneiksi lasketaan myös palkkasubventioilla työllistyneet.

Vuodesta 2006 sijoittuneiden osuus kohosi kummassakin toimenpideryhmässä, ammatillisessa työvoimakoulutuksessa runsaat kaksi ja tukityöllistämisessä vajaat kaksi prosenttiyksikköä.

Kun toimenpiteen päättäneiden seuranta-ajanjaksot pidennetään kuuteen kuukauteen, avoimille työmarkkinoille työllistyneiden osuus oli vuonna 2007 noin kolme prosenttiyksikköä korkeampi kuin kolmen kuukauden seuranta-ajanjaksolla. Tukityöllistämisestä avoimille työmarkkinoille työllistyneiden osuus oli tällöin keskimäärin 37,9 % ja ammatillisesta työvoimakoulutuksesta 43,9 %. Kun nämä lasketaan sijoittumisindikaattorissa yhteen, nousi työllistyneiden osuus vuonna 2007 jo hallitusohjelmassa tavoittelevaan 40 prosenttiin.

Seuranta-ajanjaksot pidennettiin nosti työllistyneiden määrää erityisesti toimenpiteissä, joilla pyritään nostamaan työttömien koulutusta ja työllistettävyyttä. Tuloksista voidaan päätellä, että mitä lähempänä työsuhtetta sijoitettu on aktiivitoimenpiteiden aikana, sitä vähemmän seuranta-ajanjaksot pidennettiin enää nostaa työllistyneiden osuutta. Tukityöllistetyt ovat usein päässeet jo sisään tulo- paikkaan, jossa he jatkavat toimenpidejakson päätyttyä, mutta vie aikansa ennen kuin työpaikka löytyy harjoittelussa, koulutuksessa tai työvalmennuksessa olleille, joiden osalta työllisyysvaikutukset tulevat näin paremmin esille kuuden kuukauden seurannassa. Eniten työllistyneiden osuus kohosi työelämävalmennuksessa, 6,2 prosenttiyksikköä, mutta huomattavasti myös työharjoittelussa (4,7 %-yks.), valmentavassa työvoimakoulutuksessa (3,6 %-yks.) ja ammatillisessa työvoimakoulutuksessa (2,7 %-yks.). Oppisopimuksessa, jossa henkilö jatkaa oppisopimussuhteen päätyttyä usein samalla työnantajalla, seuranta-ajanjaksot pidennettiin nosti työllistyneiden osuutta vähemmän (1,0 %-yks.).

Valmentavasta työvoimakoulutuksesta ja työharjoittelusta työllistytään avoimille työmarkkinoille selvästi vähemmän kuin muista toimenpiteistä. Vuonna 2007 valmentavan työvoimakoulutuksen päättäneistä vain 16,6 % ja työmarkkinatuen työharjoittelun päättäneistä 17,9 % oli kolme kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen työllistynyt. Jos myös nämä toimenpiteet lasketaan mukaan avoimille työmarkkinoille sijoittumisen indikaattoriin, jäi työllistyneiden osuus vuonna 2007 vain 28,7 prosenttiin, jossa oli nousua vuoden 2006 tasosta 1,1 %-yksikköä.

Taulukko 2. Aktiivitoimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittuneet kolme kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen vuosina 2006 ja 2007

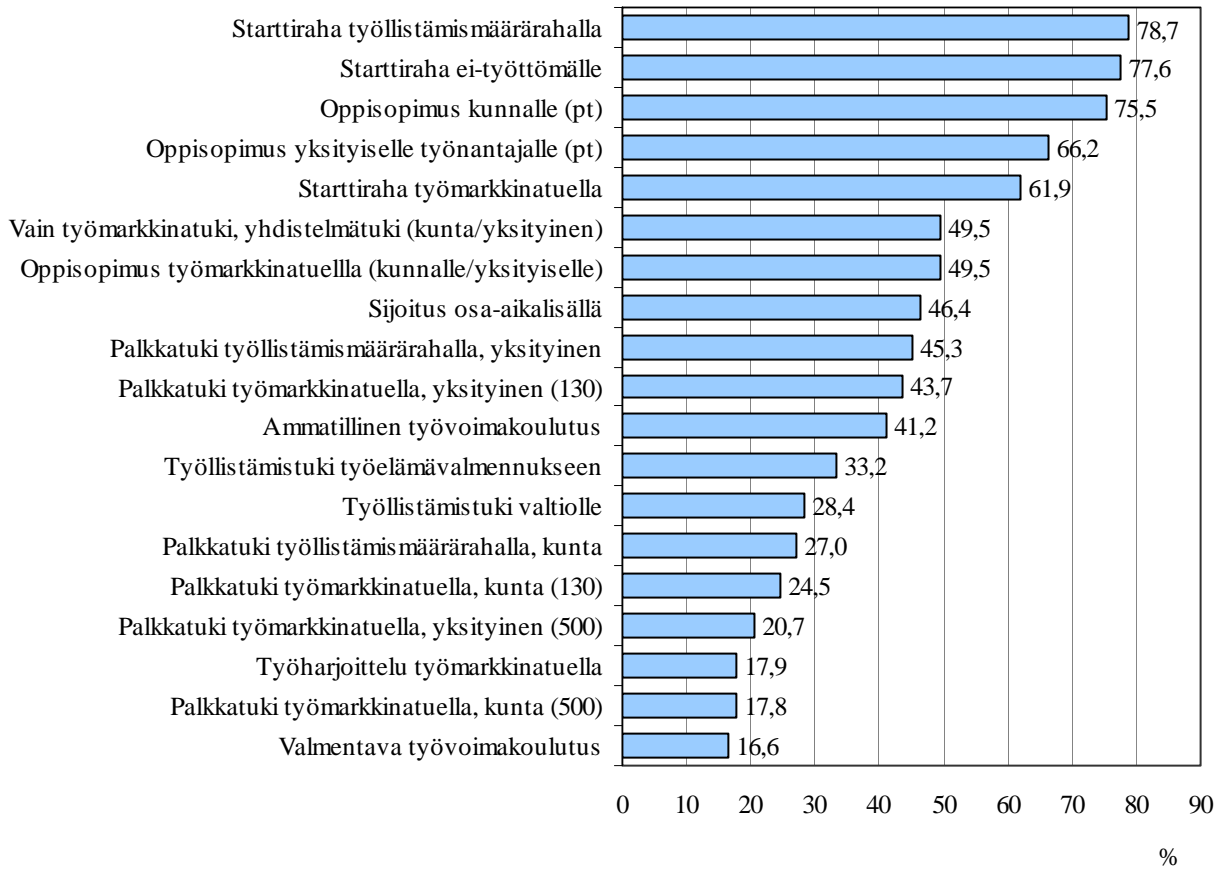
	Vuonna 2007			Vuonna 2006		
	Päättäneet	Avoimilla työ- markkinoilla	%	Päättäneet	Avoimilla työ- markkinoilla	%
40 Työllistämistuki valtiolle	3354	951	28,4	2958	790	26,7
50 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, kunta	7863	2125	27,0	9263	2386	25,8
60 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, yksityinen	6139	2780	45,3	5281	2318	43,9
53 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (500)	6384	1136	17,8	4393	606	13,8
54 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (130)	837	205	24,5	329	89	27,1
69 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (500)	15011	3106	20,7	12037	1891	15,7
80 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (130)	709	310	43,7	268	86	32,1
Palkkatuki yhteensä	36943	9662	26,2	31571	7376	23,4
51 Oppisopimus kunnalle (pt)	550	415	75,5	586	422	72,0
68 Oppisopimus yksityiselle työnantajalle (pt)	2525	1671	66,2	2539	1678	66,1
Oppisopimus työmarkkinatuella (kunnalle/yksityiselle)	190	94	49,5	43	15	34,9
Oppisopimus yhteensä	3265	2180	66,8	3168	2115	66,8
61 Starttiraha ei-työttömälle	3685	2858	77,6	2985	2223	74,5
62 Starttiraha työllistämismäärärahalla	2663	2096	78,7	3234	2458	76,0
65 Starttiraha työmarkkinatuella	975	604	61,9	272	188	69,1
Starttiraha yhteensä	7323	5558	75,9	6491	4869	75,0
64 Työllistämistuki työelämävalmennukseen	6306	2096	33,2	5549	1784	32,1
73 Sijoitus osa-aikalisällä	2214	1027	46,4	2481	1150	46,4
Vain työmarkkinatuki, yhdistelmätuki (kunta/yksityinen)	798	395	49,5	4620	1499	32,4
TUKITYÖLLISTÄMISET YHTEENSÄ	60203	21869	36,3	56838	19583	34,5
AMMATILLINEN TYÖVOIMAKOULUTUS	28727	11838	41,2	30171	11716	38,8
YHTEENSÄ	88930	33707	37,9	87009	31299	36,0
VALMENTAVA TYÖVOIMAKOULUTUS	33279	5540	16,6	28149	4309	15,3
70 TYÖHARJOITTELU TYÖMARKKINATUELLA	38620	6901	17,9	38668	6835	17,7
KAIKKI TOIMENPITEET YHTEENSÄ	160829	46148	28,7	153826	42443	27,6

Taulukko 3. Aktiivitoimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittuneet 3 ja 6 kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen vuonna 2007

	3 kk:den kuluttua			6 kk:den kuluttua			Muutos %-yks
	Päättäneet	Avoimilla työ- markkinoilla %		Päättäneet	Avoimilla työ- markkinoilla %		
40 Työllistämistuki valtiolle	3354	951	28,4	2282	641	28,1	-0,3
50 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, kunta	7863	2125	27,0	5063	1554	30,7	3,7
60 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, yksityinen	6139	2780	45,3	3610	1681	46,6	1,3
53 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (500)	6384	1136	17,8	4054	795	19,6	1,8
54 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (130)	837	205	24,5	500	125	25,0	0,5
69 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (500)	15011	3106	20,7	9395	1979	21,1	0,4
80 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (130)	709	310	43,7	442	206	46,6	2,9
Palkkatuki yhteensä	36943	9662	26,2	23064	6340	27,5	1,3
51 Oppisopimus kunnalle (pt)	550	415	75,5	376	288	76,6	1,1
68 Oppisopimus yksityiselle työnantajalle (pt)	2525	1671	66,2	1708	1149	67,3	1,1
Oppisopimus työmarkkinatuella (kunnalle/yksityiselle)	190	94	49,5	113	51	45,1	-4,3
Oppisopimus yhteensä	3265	2180	66,8	2197	1488	67,7	1,0
61 Starttiraha ei-työttömälle	3685	2858	77,6	2126	1653	77,8	0,2
62 Starttiraha työllistämismäärärahalla	2663	2096	78,7	1631	1296	79,5	0,8
65 Starttiraha työmarkkinatuella	975	604	61,9	615	378	61,5	-0,5
Starttiraha yhteensä	7323	5558	75,9	4372	3327	76,1	0,2
64 Työllistämistuki työelämävalmennukseen	6306	2096	33,2	4325	1704	39,4	6,2
73 Sijoitus osa-aikalisällä	2214	1027	46,4	1437	698	48,6	2,2
Vain työmarkkinatuki, yhdistelmätuki (kunta/yksityinen)	798	395	49,5	697	348	49,9	0,4
TUKITYÖLLISTÄMISET YHTEENSÄ	60203	21869	36,3	38374	14546	37,9	1,6
AMMATILLINEN TYÖVOIMAKOULUTUS	28727	11838	41,2	20571	9036	43,9	2,7
YHTEENSÄ	88930	33707	37,9	58945	23582	40,0	2,1
VALMENTAVA TYÖVOIMAKOULUTUS	33279	5540	16,6	24286	4923	20,3	3,6
70 TYÖHARJOITTELU TYÖMARKKINATUELLA	38620	6901	17,9	24694	5562	22,5	4,7
KAIKKI TOIMENPITEET YHTEENSÄ	160829	46148	28,7	107925	34067	31,6	2,9

Toimenpiteittäin erot ovat huomattavia. Vuonna 2007 työllistettiin ylipäätään parhaiten yrittäjiksi ryhtyvien starttirahalta (75,9 %) ja oppisopimuksesta (66,8 %). Muiden ns. palkkaperusteisten toimenpiteiden osalta sijoittuneiden osuudet jäivät selvästi näitä pienemmiksi. Esimerkiksi valtion työllistämistuen päättäneistä työllistyi kolmen kuukauden kuluessa 28,4 % ja kuntien ja yksityisen sektorin palkkatuilla keskimäärin 26,2 %. Seuraavassa kuvioista näkyvät kaikilta eri aktiivitoimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille työllistyneiden osuudet.

Kuvio 1. Aktiivitoimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuudet toimenpiteittäin vuonna 2007

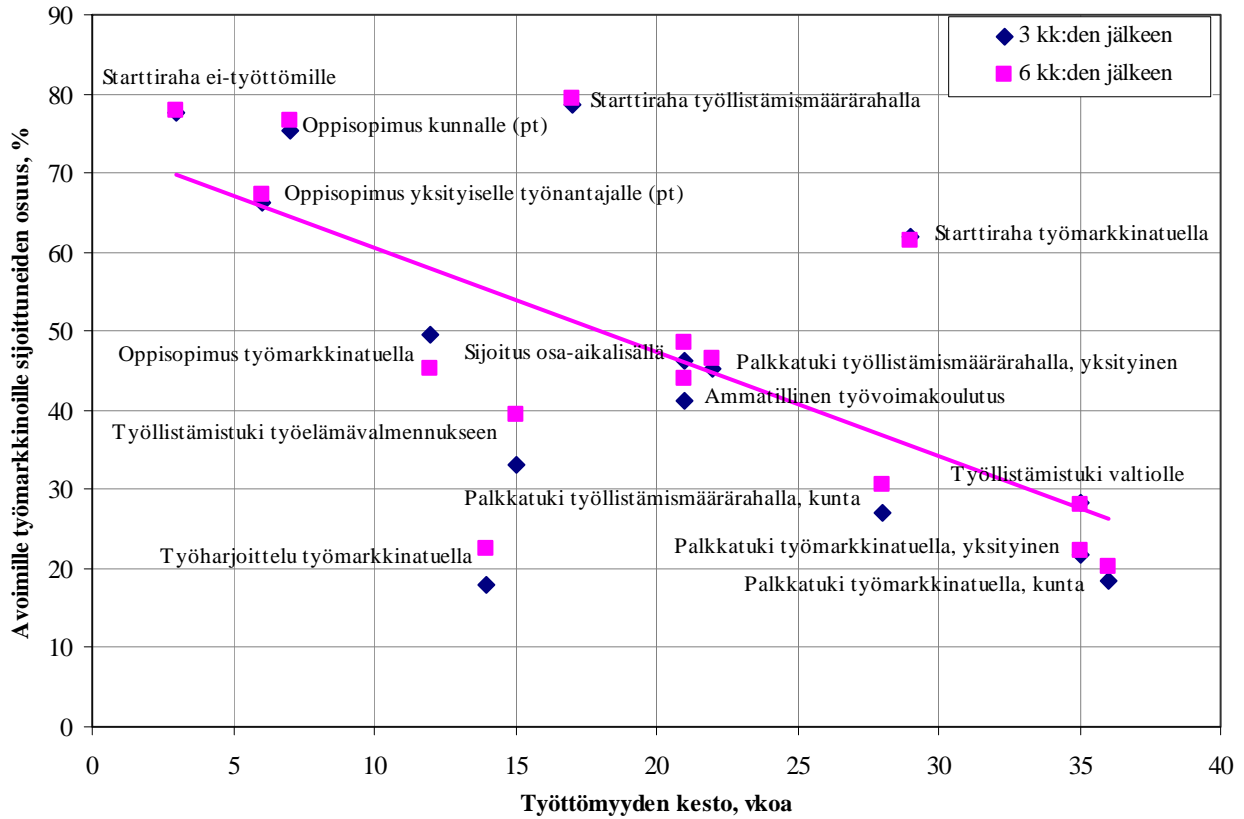
Yksityisen sektorin palkkatuen päättäneet näyttävät sijoittuvan ylipäättään paremmin kuin vastaaviin toimenpiteisiin kunnallisella sektorilla sijoitetut. Samoin työllistämismäärärahalla työllistetyt sijoituvat eri toimenpiteiltä paremmin kuin vastaaviin toimenpiteisiin työmarkkinatuella sijoitetut.

Avoimille työmarkkinoille sijoittumisen vaihtelua ei kuitenkaan voitane selittää joidenkin toimenpiteiden paremmuudella, vaan on otettava huomioon toimenpiteiden työllistymisedellytyksien mukainen valikoiva kohdentaminen työttömien erityisryhmiin. Näyttäisi siltä, että erityisesti toimenpidettä edeltänyt työttömyyden kesto ja työllistämistoimenpiteisiin liittyvät erilaiset työsuhte-ehdot vaikuttavat sijoittumiseroihin. Pitkään kestänyt työttömyys lisää syrjäytymisen riskiä ja heikentää avoimille työmarkkinoille sijoittumista myös toimenpiteen jälkeen. Työmarkkinatuen aktiivitoimilla työllistyneet ovatkin usein kokeneet pitkittyvää työttömyyttä ja ovat sen vuoksi pudonneet ansiosidonnaiselta työttömyyspäivärahalta. Yli puoli vuotta työttömiä ei myöskään tarvitse työllistää toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin, mikä heikentää pitkäaikaistyöttömän sijoittumismahdollisuuksia. Kun yksityisen yrityksen toimenpiteisiin työllistetään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin, ei tällaista ehtoa ole julkisen sektorin toimenpiteissä.

Työttömyyden keston ja työsuhteen vaikutus näkyvät työmarkkinatuella sijoitettujen työllistymisessä. Yli 500 päivää työttömänä olleista kuntiin sijoitetuista 17,8 % ja yksityiselle sektorille sijoitetuista 20,7 % oli kolmen kuukauden kuluttua toimenpiteen päättymisestä työssä avoimilla työmarkkinoilla. Vastaavat luvut 130 päivää työttömänä olleilla olivat selvästi korkeammat, yksityisellä sektorilla 43,7 % ja kuntasektorilla 24,5 %. Seuraavassa hajontakuviassa avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuudet on toimenpiteittäin yhdistetty työnhakijarekisteristä seurattavaan toimenpidettä edeltäneen keskimääräisen keston kanssa. Kuvioista nähdään, että toimenpiteitä kohdennetaan

varsin erilaisiin kohdejoukkoihin. Starttirahalle ja oppisopimukseen tullaan verrattain lyhyen työttömyyden jälkeen, kun taas julkisen sektorin toimenpiteisiin työllistetään runsaasti pitkäaikaistyöttömiä.

Kuvio 2. Aktiivitoimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille (3/6 kk)sijoittuneiden osuus ja toimenpidettä/koulutusta edeltänyt työttömyyden kesto toimenpiteittäin vuonna 2007

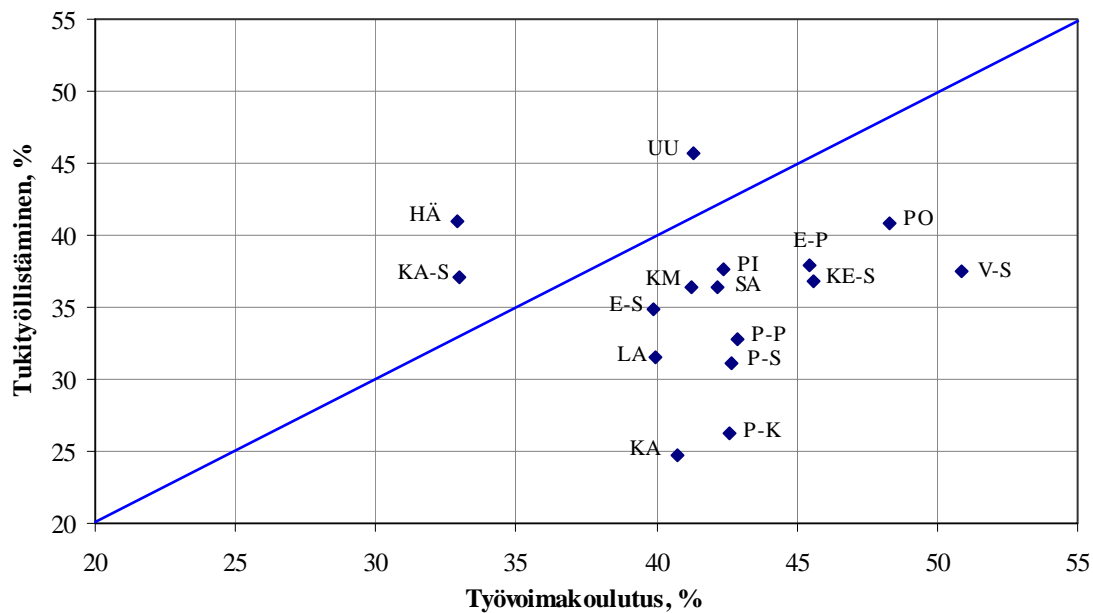
4. Alueelliset työllistymiserot

Avoimille työmarkkinoille työllistyminen vaihtelee huomattavasti myös alueittain. TE-keskuksittain vertailtuna parhaimman ja heikoimman alueen välinen työllistymiserot vuonna 2007 oli kolmen kuukauden seurannassa suppealla vaikuttavuusindikaattorilla 15,9 ja kaikkien toimenpiteiden osalta 11,6 prosenttiyksikköä. Ammatillisesta työvoimakoulutuksesta ja palkkatuilla kolmessa kuukaudessa työllistyneiden osuus ylitti 40 % neljän TE-keskuksen alueella: Uudellamaalla (43,8 %), Varsinais-Suomessa (43,0 %), Pohjanmaalla (42,8 %) ja Etelä-Pohjanmaalla (40,2 %). Sitä vastoin alle 30 prosentin jäätiin Kainuussa (27,9 %) ja Pohjois-Karjalassa (29,1 %).

Työvoimakoulutuksesta työllistettiin yleensä paremmin kuin työllistämistuilla keskimäärin. Työvoimakoulutus oli tukityötä vaikuttavampaa erityisesti Pohjois-Karjalassa (+16,4 %-yks.) Kainuussa (+16,0 %-yks.) ja Varsinais-Suomessa (+13,3 %-yks.). Vain kolmen Etelä-Suomen TE-keskuksen alueella (Uusimaa, Häme ja Kaakkois-Suomi) tukityöllistämällä saatiin työvoimakoulutusta parempia sijoittumistuloksia.

Taulukko 4. Toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille työllistyneet vuonna 2007 TE-keskuksittain, prosenttia

TE-keskus	3 kk:n seuranta						6 kk:n seuranta	
	1 Tuet	2 Amm. tvk	3 Valm. tvk	4 Tmt harj	1+2	1+2+3+4	1+2	1+2+3+4
Uusimaa	45,7	41,3	16,9	21,1	43,8	31,7	46,7	35,6
Varsinais-Suomi	37,6	50,9	22,0	18,7	43,0	32,8	46,0	36,8
Satakunta	36,4	42,2	16,5	16,8	38,2	29,9	40,7	33,2
Häme	41,0	32,9	14,4	18,5	37,5	27,2	40,1	29,9
Pirkanmaa	37,6	42,4	17,0	18,3	39,1	29,9	40,5	32,0
Kaakkois-Suomi	37,1	33,0	17,8	16,1	35,4	27,5	36,3	30,0
Etelä-Savo	34,9	39,9	17,5	15,1	36,3	28,1	38,4	30,8
Pohjois-Savo	31,2	42,7	16,6	16,9	34,3	26,6	36,3	29,4
Pohjois-Karjala	26,2	42,6	14,6	13,7	29,1	21,2	31,2	23,9
Keski-Suomi	36,8	45,6	11,4	17,2	38,5	28,3	41,0	30,4
Etelä-Pohjanmaa	37,9	45,4	21,9	17,8	40,2	31,7	42,5	34,5
Pohjanmaa	40,8	48,3	21,4	20,2	42,8	31,6	44,9	35,1
Pohjois-Pohjanmaa	32,7	42,9	15,0	18,6	36,0	28,1	38,1	31,0
Kainuu	24,7	40,8	15,8	14,7	27,9	22,5	29,5	25,1
Lappi	31,5	39,9	15,6	17,0	33,5	27,1	34,3	28,6
Koko maa	36,3	41,2	16,6	17,9	37,9	28,7	40,0	31,6

Kuvio 3. Tukityöllistämisestä ja ammatillisesta työvoimakoulutuksesta avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuudet TE-keskuksittain vuonna 2007

TE-keskusten tulosten vertailu herättää kysymyksen, pitäisikö työvoimakoulutuksen osuutta työvoimapolitiikan toiminna nostaa, koska se näyttäisi olevan vaikuttavuudeltaan tukityöllistämistä parempaa. Voidaan olettaa, että työvoimakoulutuksella pystytään paremmin vastaamaan työvoiman kysynnän rakenteellisiin muutoksiin, kun sen sijaan palkkatuet usein säilövät työvoimaa taantuvilla alueilla ja ammatteihin. Myös tilaa koulutuksen osuuden kasvattamiselle näyttäisi olevan. Koko maan tasolla vuonna 2007 yhtä ammatillista työvoimakoulutusta vastasi kaksi tukityöllistämistä. Eniten työvoimakoulutusta käytettiin teollisuusvaltaisilla alueilla – Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Hämeessä ja Kaakkois-Suomessa – joissa työvoimakoulutusta ja tukityötä järjestettiin suhteessa 40 - 60. Työttömille suhteellisesti vähiten ammatillista työvoimakoulutusta tarjoavilla alueilla - Keski-Suomessa, Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa – yhtä ammatillista työvoimakoulutusta

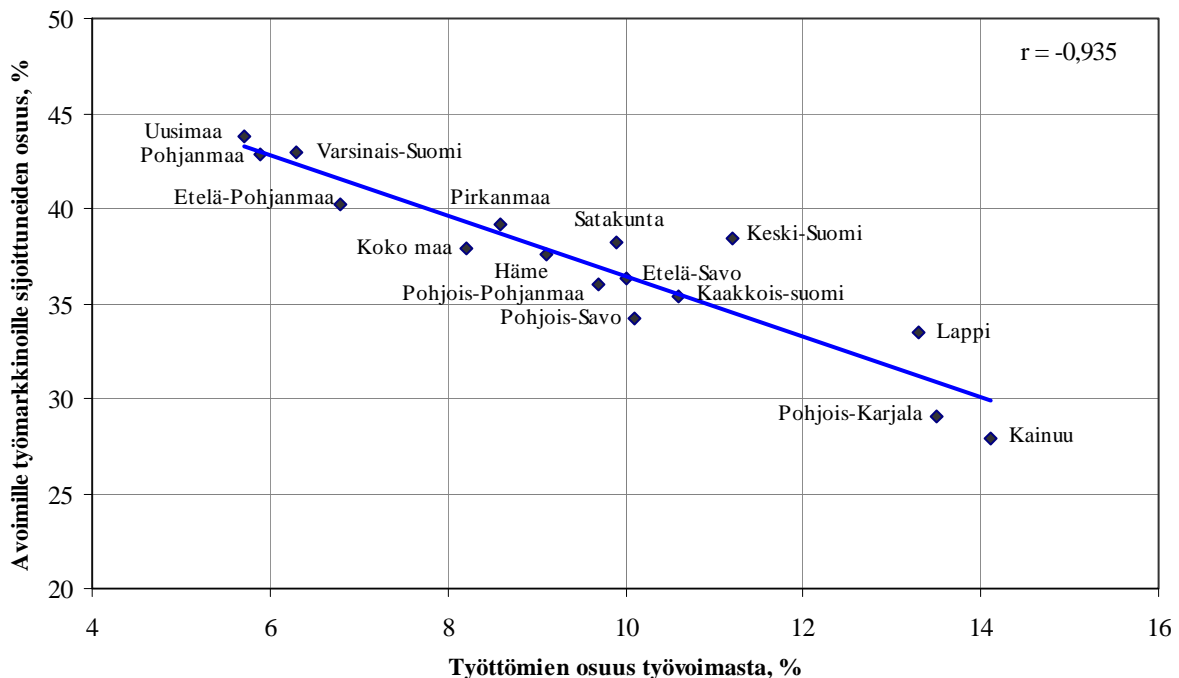
jaksoa vastasi neljä tukityöllistämistä. Sijoittumisvertailussa näiden alueiden työvoimakoulutuksen arvosana näyttäisi kuitenkin olevan ” vähän mutta hyvää”.

Työllistymisindikaattoreiden perusteella ei yksin voida allokoita työvoimapolitiikan resursseja, mutta ne herättävät mielenkiintoisia kysymyksiä alueiden ja toimenpiteiden väliseen benchmarkingiin ja tulosohjauskeskusteluun. Voidaan kysyä esimerkiksi, mitä olivat vuonna 2007 ne Varsinais-Suomen hyvät käytännöt, joiden ansiosta työvoimakoulutuksesta avoimille työmarkkinoille työllistyneiden osuudet olivat maan korkeimmat sekä ammatillisessa (50,9 %) että valmentavassa (22,0 %) koulutuksessa. Työllistyneiden osuus oli verrattuna esimerkiksi Kaakkois-Suomeen noin 18 prosenttiyksikköä korkeampi, vaikka toisaalta tukityöllistämässä näiden alueiden välillä ei ollut merkittävää eroa. Työllistymiseroa ei näytä selittävän myöskään työvoiman kysynnän muutos, joka vuonna 2007 oli kummallakin alueella samaa suuruusluokkaa.

Tai edelleen, miksi Uudellamaalla työvoimakoulutuksesta sijoittuminen on vain maan keskitasoa, samaa luokkaa kuin esimerkiksi Kainuussa, vaikka toisaalta tukityöllistämistä on alueella saatu maan parhaita tuloksia? Eikö työvoimakoulutuksen voisi odottaa vastaavan parhaiten työmarkkinoiden tarpeisiin nimenomaan alueella, jossa työvoiman kysynnän kasvu on nopeinta ja rekrytointiongelmia yleisiä? Parhaat vastaukset löytynevät alueilta, mutta joitain osviittoja saadaan seuranta-tiedoista.

Alueellisia työllistymiseroja selittävät monet eri tekijät, joista toimenpidejakauman ohella tärkeimpiä ovat toimenpiteiden käytön laajuus alueella ja ennen kaikkea työllisyystilanne. On selvää, että toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille työllistyminen on helpompaa matalan työttömyyden alueilla verrattuna niihin alueisiin, joissa työttömyysaste on korkea. Toimenpiteiltä työllistymisen ja työllisyystilanteen välinen vahva riippuvuus näkyy seuraavasta kuviosta.

Kuvio 4. Tukitoimenpiteiltä tai ammatillisesta työvoimakoulutuksesta avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuus ja työttömien osuus työvoimasta TE-keskuksittain vuonna 2007

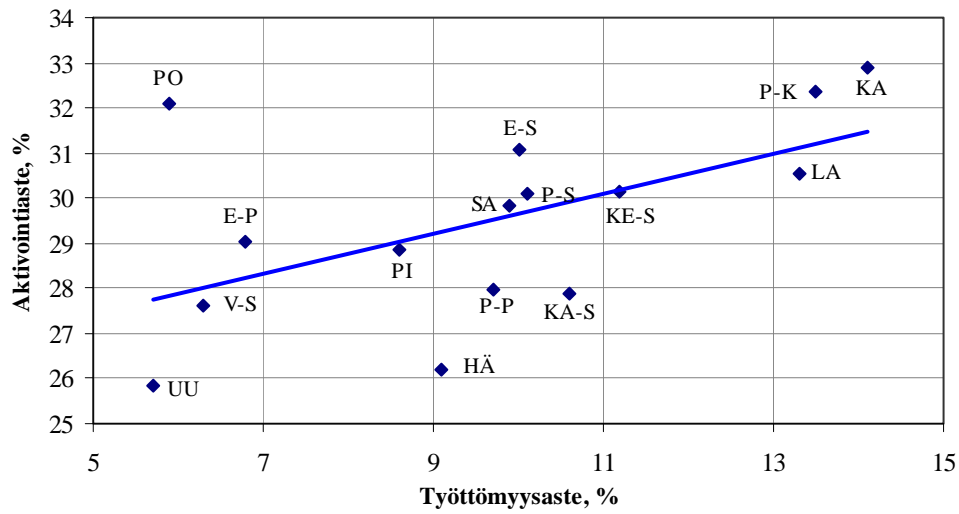
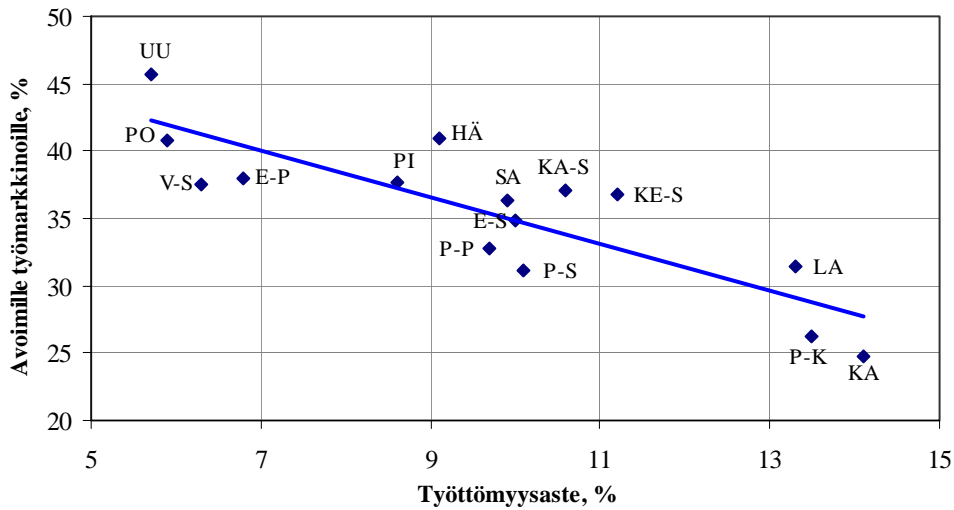
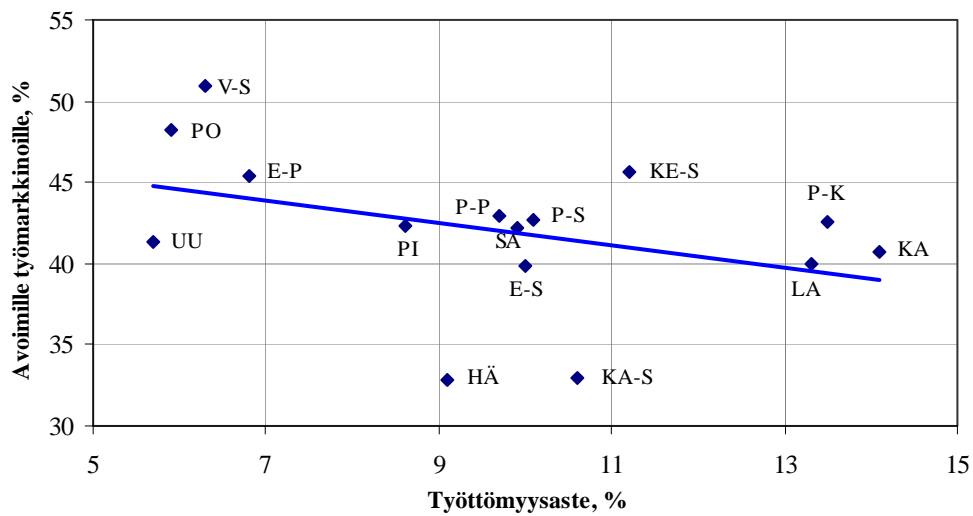

Toimenpiteiltä työllistymisen ja alueen työttömyysasteen (mitattuna työnhakijarekisteristä) välisen korrelaation (-0,935) perusteella työllisyystilanne selittää noin 87 % sijoittumisindikaattorin alueel-

lisesta vaihtelusta, jolloin hyvien käytäntöjen ja toimenpiteiden erilaisen kohdentamisen yms. tekijöiden painoarvo olisi sijoittumistuloksissa vain noin 13 %. Vertailun perusteella avoimille markkinoille työllistettiin vuonna 2007 parhaiten Keski-Suomessa, Satakunnassa ja Lapissa, joissa toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuus oli 2-4 prosenttiyksikköä korkeampi kuin mitä työttömyysasteen perusteella voisi odottaa. Merkitteellistä on, että samat TE-keskukset profiloituvat vastaavassa vertailussa myös vuoden 2006 tuloksilla.

Alueiden välisiä eroja auttavat ymmärtämään seuraavan sivun kuviot, joissa alueen työttömyysaste suhteutetaan toimenpiteiden laajuuteen sekä yleisille työmarkkinoille työllistyneiden osuuksiin erikseen tukityössä ja ammatillisessa työvoimakoulutuksessa.

- Aktiivitoimia käytetään eniten korkean työttömyyden alueilla. Toimenpiteiden suhteellinen laajuus alueella (työttömien aktivointiaste) riippuu toisaalta alueen työttömyysasteesta, joka on keskeinen työllisyysmäärärahojen jakokriteeri ja toisaalta siitä mikä rooli tukitoimenpiteillä on alueen työllistämisstrategiassa. Erityisen paljon toimenpiteitä käytetään Pohjanmaalla, jossa työttömyysaste oli vuonna 2007 TE-keskuksista toiseksi matalin, mutta työttömien aktivointiaste oli maan korkeimpia (32,1 %). Toimenpiteiden laajuus ei ole vaikuttanut työllistymistuloksiin, jotka ovat olleet alueen työllisyystilanteen mukaisia. Toimenpiteiden käyttö on ollut sitä vastoin työllisyystilanteeseen nähden vähäisintä Hämeessä. Korkean työttömyyden TE-keskuksista Lapissa käytetään vähemmän toimenpiteitä kuin kahdessa muussa, Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa.
- Työttömyysaste vaikuttaa selvästi enemmän toimenpiteeltä työllistymiseen tukityössä ($r = -0,843$) kuin työvoimakoulutuksessa ($r = -0,386$, 6 kk:n seurannassa $-0,538$), vaikka työvoimakoulutuksesta sijoitetaan keskimäärin tukityötä paremmin. Seikka selittynee sillä, että tukityöpaikat ovat usein käytännössä työttömälle sisääntulopaikkoja, joihin työllistetyt ovat tulleet työsuhteeseen (tai oppisopimussuhteeseen) työantajansa kanssa. Hyvän työllisyyden alueilla näistä työsuhteista tulee useammin pysyviä. Sitä vastoin työvoimakoulutuksessa, jossa työsuhdetta ei ole (pl. lomautuskoulutus), koulutuksen vaikuttavuus riippuu pitkälle siitä, onko alueella osattu ennakoida työvoimatarpeet ja kohdentaa koulutus sen mukaisesti. Heikonkin työllisyyden alueilla on näin ollut mahdollista saada työvoimakoulutuksesta hyviä sijoittumistuloksia.
- Hyviä ennakkoinnin ja koulutussuunnittelun käytäntöjä voidaan hakea vaikeilla alueilla esim. Pohjois-Karjalan TE-keskuksesta. Matalan työttömyyden alueista työvoimakoulutuksen vaikuttavuus taas näyttää hyvältä Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa verrattuna Uudenmaan lukuihin. Keskimääräisen työttömyyden alueilla työvoimakoulutuksesta sijoitettiin yli 45 prosenttisesti Pohjois-Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa, joissa työllistyneiden osuus oli kymmenkunta prosenttiyksikköä korkeampi kuin Hämeessä ja Kaakkois-Suomessa. Näillä alueilla koulutusta on mahdollisesti kohdennettu huonolla menestyksellä taantuvien teollisuuden alojen työttömiin. Keski-Suomen muuta maata parempia sijoittumistuloksia selittää työllisyystilanteeseen nähden korkeat työllistyneiden osuudet sekä tukityöllistämässä että ammatillisessa työvoimakoulutuksessa.
- Näyttäisi, että työllistämistuilla voidaan ehkäistä työttömän syrjäytymistä työmarkkinoilta, mutta lyhyellä tähtäyksellä niillä ei voitane juuri luoda uutta työllisyyttä eikä niiden avulla odottaa alueen yleisestä työllisyystilanteesta poikkeavaa työllistymistä. Sitä vastoin ammatillisella työvoimakoulutuksella voidaan vaikuttaa työvoiman tarjontaan, jonka osaamista parantamalla alueen työllisyys voi kasvaa.

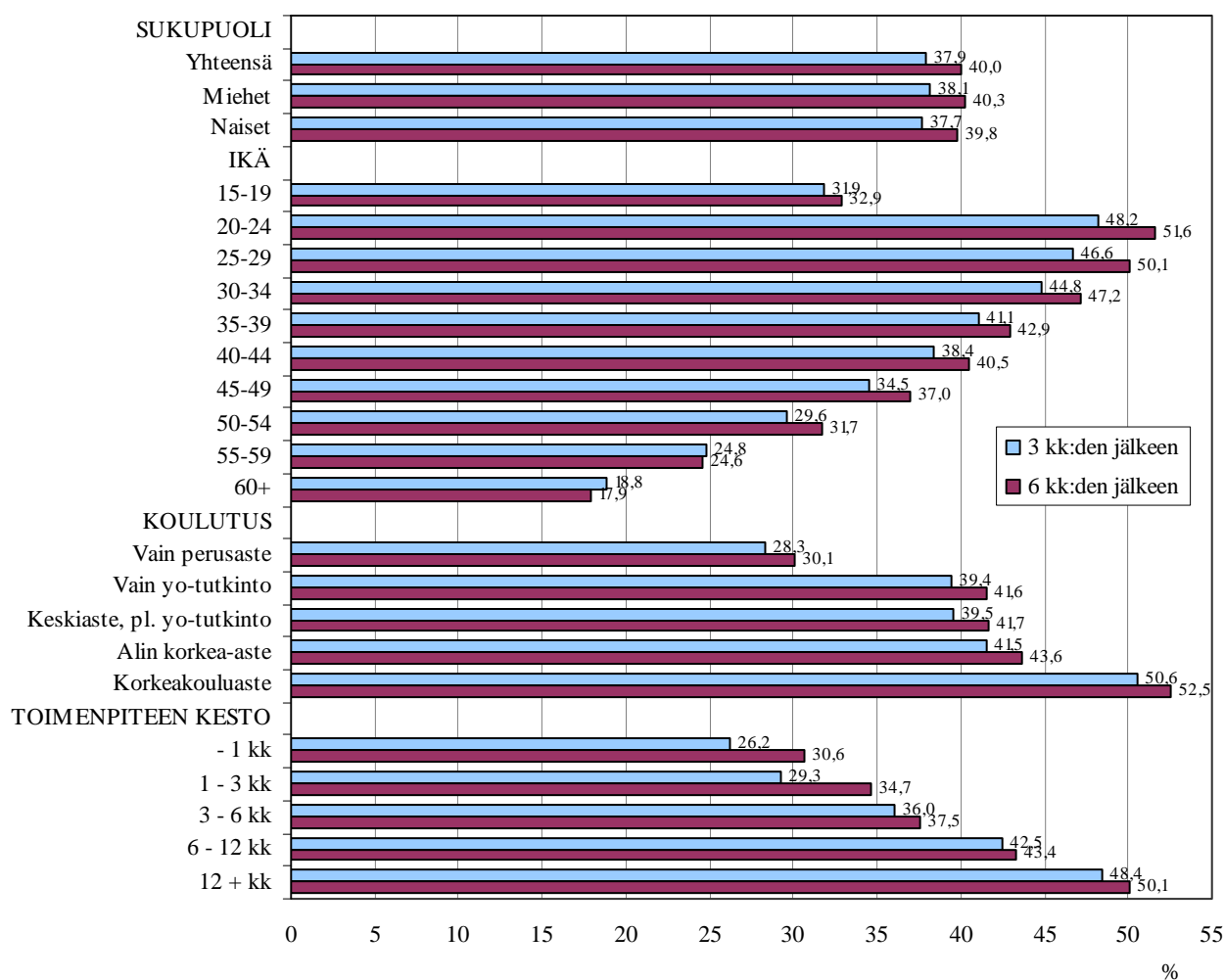
Kuvio 5. Toimenpiteiden laajuus (aktivointiaste) ja työttömyysaste vuonna 2007**Kuvio 6.** Työllistämistuiltavoiaville työmarkkinoille sijoittuneet vuonna 2007**Kuvio 7.** Ammatillisesta työvoimakoulutuksesta avoimille työmarkkinoille sijoittuneet vuonna 2007

Työttömyysasteen ja työllistyneiden välisen vahvan korrelaation perusteella voidaan ennakoida, että avoimille työmarkkinoille kolmessa kuukaudessa sijoittuneiden osuus nousi vuonna 2008 ammatillisessa työvoimakoulutuksessa ja tukityöllistämässä yhteensä yli 39 prosenttiin. Työllisyystilanteen nopea heikkeneminen vuoden 2009 aikana on kuitenkin heikentänyt toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittumista, jolloin työllistyneiden osuuden voidaan arvioida laskevan näiltä toimenpiteiltä noin 35 prosenttiin.

5. Sijoittumiseen vaikuttavat työttömän ominaisuudet

Seuranta-aineistosta voidaan kuvata toimenpiteen päättäneiden henkilöiden sijoittumisprofiileja keskeisten taustamerkkejien mukaan - sukupuolen, iän, koulutusasteen ja sen mukaan kuinka pitkään henkilö oli toimenpiteellä. Seuraavissa kuvioissa tarkastellaan koko maan tasolla avoimille työmarkkinoille työllistymistä näiden työttömän taustamuuttujien mukaan, ensimmäisessä tukityöllistämisen ja ammatillisen koulutuksen osalta ja toisessa vastaavasti laskemalla yhteen valmentava työvoimakoulutus ja työharjoittelu. Nähdään, että toimenpiteiltä työllistymisen kannalta on ratkaisevaa mihin työttömien ryhmiin toimenpiteitä kohdistetaan.

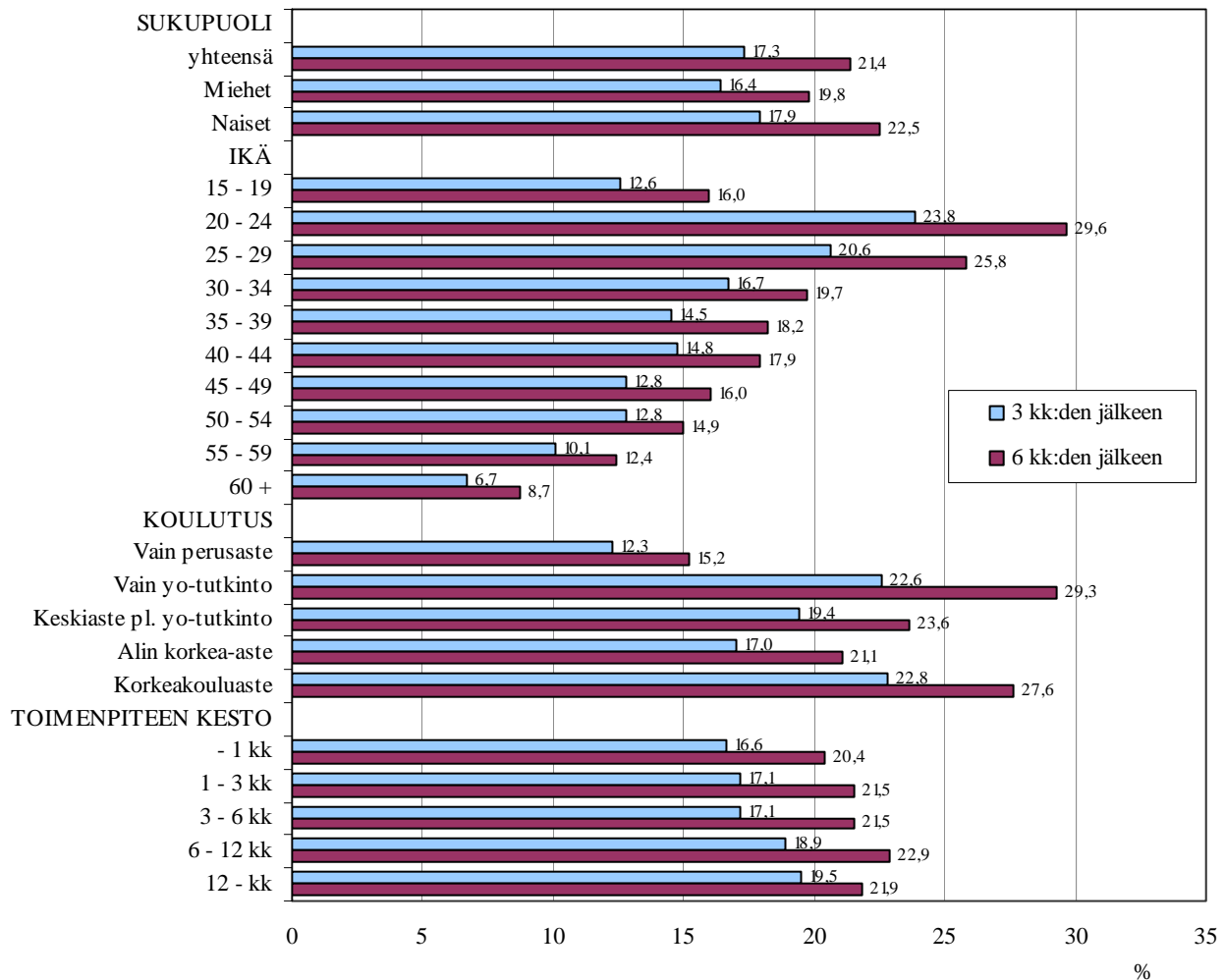
Kuvio 8. Tukitoimenpiteiltä tai ammatillisesta työvoimakoulutuksesta avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuudet (3 kk:den ja 6 kk:den jälkeen) vuonna 2007

- Sukupuolten väliset sijoittumiserot ovat pieniä. Ammatillisen työvoimakoulutuksen tai tukityön päättäneistä miehistä työllistyi kolmen kuukauden seuranta-ajalla 38,1 % ja naisista 37,7 %. Kuuden kuukauden seurannassa vastaavat luvut olivat miehillä 40,3 % ja naisilla 39,8 %. (Sukupuolten väliset erot toimenpiteittäin näkyvät liitetaulukosta 1.)
- Ikäryhmittäin erot ovat sitä vastoin suuret. Parhaiten ammatillisesta työvoimakoulutuksesta ja tukityöstä sijoittuvat nuoret 20-35-vuotiaat, joista 45-48 % työllistyi avoimille työmarkkinoille kolmen kuukauden kuluessa. Työllistyneiden osuus jäi matalimmaksi toisaalta alle 20-vuotiailla (32 %) ja toisaalta yli 50-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa 50 -54-vuotiaista työllistyi 30 %, mutta yli 60-vuotiaista vain 19 %. Ikääntyvien työttömien vaikeaa työllistymistä osoittaa myös se, että toisin kuin muissa ikäryhmissä seurantajakson pidentäminen kuuteen kuukauteen ei enää nostanut työllistyneiden osuutta yli 55-vuotiailla, vaan se pitemmällä periodilla jopa hieman laski.
- Työttömän pohjakoulutus vaikuttaa merkittävästi toimenpiteiltä työllistymiseen. Koulutustason nousu kohottaa portaittain myös sijoittuneiden osuutta. Vain perusasteen koulutuksen suorittaneista työllistyi 28 % ja keskiasteen ammatillisen tutkinnon omaavista 40 %. Korkeakouluasteen suorittaneilla työllistyneiden osuus kohosi tästä edelleen runsaat 10 prosenttiyksikköä.
- Toimenpiteen keston pidentäminen parantaa selvästi avoimille työmarkkinoille sijoittumista. Alle kuukauden kestäneestä tukityöllistymisestä tai ammatillisesta työvoimakoulutuksesta 26 % työllistyi avoimille työmarkkinoille mutta yli vuoden kestäneistä toimenpiteistä vastaavasti 48 %.
- Toimenpiteen keston vaikutusta työllistymiseen eritellään tarkemmin toimenpiteittäin liitetaulukossa 2, josta nähdään, että pidempään kestäneiltä toimenpidejaksoilta työllistytään parhaiten avoimille työmarkkinoille lähes kaikissa toimenpiteissä. Esimerkiksi alle kolmen kuukauden ammatillisesta työvoimakoulutuksesta, jota on noin puolet kaikesta työvoimakoulutuksesta, noin kolmasosa työllistyi kolmessa kuukaudessa, yli puoli vuotta kestäneiltä kursseilta työllistyneiden osuus kohosi noin 55 prosenttiin. Myös palkkatuissa ja oppisopimuksissa pidempi kesto on merkinnyt parempaa työllistymistä. Merkillepantavaa on myös vaikeasti työllistyviin pitkäaikaistyöttömiin kohdennetulta yhdistelmätuella sijoittuneiden korkea osuus (57 %), silloin kun toimenpiteen kesto on ollut yli vuoden pituinen. Sitä vastoin valmentavassa työvoimakoulutuksessa ja työharjoittelussa, joissa pääosa toimenpiteistä on alle kolmen kuukauden pituisia, toimenpidejaksojen pidentämisellä ei näytä olevan suurta vaikutusta avoimille työmarkkinoille työllistymiseen. Lyhyiltä alle kolme kuukautta kestäneiltä valmennus- tai harjoittelujaksoilta sijoitutaan lähes yhtä hyvin kuin tätä pitempään kestäneiltä toimenpidejaksoilta.

Valmentavan työvoimakoulutuksen ja työmarkkinatuen työharjoittelun (kuvio 9) sijoittumisprofiileissa korostuu se, että kuuden kuukauden seuranta-ajalla avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuudet ovat kaikissa toimenpiteen päättäneiden osajoukoissa huomattavasti korkeammat kuin kolmen kuukauden seurannassa. Näiden toimien, samoin kuin muidenkin koulutustoimenpiteiden vaikuttavuutta, tulisi näin ollen arvioida vasta 6 kuukauden kuluttua toimenpiteen päättymisestä, mikä on yleinen käytäntö muissa EU-maissa. Enimmilläänkin työllistyneiden osuus nousee tällöin vain 25-30 prosenttiin niillä nuorilla 20-29-vuotiailla, joilla on perusasteen jälkeistä koulutusta.

Kuvio 9. Valmentavasta koulutuksesta tai työmarkkinatuen työharjoittelusta avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuudet (3 kk:den ja 6 kk:den jälkeen) vuonna 2007

Ikä on keskeinen kriteeri, jonka perusteella työvoimatoimisto valitsee työttömälle sopivan toimenpiteen. Alle 25-vuotiaisiin vuonna 2007 kohdistetuista toimenpiteistä noin 59 % oli työmarkkinatuen työharjoittelua, 14 % valmentavaa koulutusta, 16 % tukityöllistämistä ja 11 % ammatillista työvoimakoulutusta. Keskisissä 25-49-vuotiaiden ikäryhmissä korostuvat taas tukityö ja ammatillinen työvoimakoulutus (yhteensä 61%). Ikääntyviin yli 50-vuotiaisiin kohdennetuista aktiivitoimenpiteistä yli puolet on tukityöllistämistä, mutta ammattiin suuntautuvaa työvoimakoulutusta enää noin 15 %. Toimenpiteiden ikäryhmittäistä kohdentamista tarkastellaan toimenpiteittäin taulukossa 5, josta näkyvät toimenpiteen päättäneiden sijoittumistiedot neljässä toimenpideryhmässä ja luokiteltuna kolmeen ikäryhmään: nuoriin (15-24- v.), parhaassa työiässä oleviin (25-49- v.) ja ikääntyviin (50-64- v.).

Toimenpiteiden nelijaolla avoimille työmarkkinoille sijoitutaan kaikissa ikäryhmissä parhaiten ammatillisesta työvoimakoulutuksesta. Selvin ero on yli 50-vuotiailla, joista 32,3 % työllistyi 3 kuukaudessa, kun taas tukityöllistämisen vastaava osuus oli 25,2 %. Seikka näyttäisi puoltavan työvoimakoulutuksen toimenpiteiden nostamista myös ikääntyvillä. Muilla toimenpiteillä ikääntyneiden työllistyminen jää vaatimattomaksi. Työmarkkinatuen työharjoittelusta avoimille työmarkkinoille siirtyi toimenpiteen päättäneistä vain 7 % ja valmentavasta työvoimakoulutuksesta 14 %. Valtaosa näillä toimenpiteillä olleista ikääntyvistä oli kolmen kuukauden kuluttua palannut joko työttömäksi (51-55 %) tai oli sijoitettuna uudelleen jollain työllistämistoimenpiteellä (18-28 %).

Taulukko 5. Toimenpiteen päättäneet ja toimenpiteiltä sijoittuminen ikäryhmittäin vuonna 2007

Sijoittuminen	Tukityöllistäminen				Ammatillinen työvoimakoulutus			
	15-24	25-49	50+	Yhteensä	15-24	25-49	50+	Yhteensä
Päättäneet								
Avoimilla työmarkkinoilla	2702	14689	4478	21869	1770	8350	1718	11838
Sijoitettuna	462	3215	1617	5294	220	1150	286	1656
Työvoimakoulutuksessa	98	859	261	1218	178	1175	352	1705
Työttömänä	1194	13337	9626	24157	745	5696	1807	8248
Varusmiehenä/Eläkkeellä	85	18	84	187	45	13	6	64
Opiskelemissa syksy 2007	570	841	92	1503	343	1015	205	1563
Muu/ei tietoa	598	3786	1591	5975	429	2285	939	3653
Yhteensä	5709	36745	17749	60203	3730	19684	5313	28727
Prosenttia								
Avoimilla työmarkkinoilla	47,3	40,0	25,2	36,3	47,5	42,4	32,3	41,2
Sijoitettuna	8,1	8,7	9,1	8,8	5,9	5,8	5,4	5,8
Työvoimakoulutuksessa	1,7	2,3	1,5	2,0	4,8	6,0	6,6	5,9
Työttömänä	20,9	36,3	54,2	40,1	20,0	28,9	34,0	28,7
Varusmiehenä/Eläkkeellä	1,5	0,0	0,5	0,3	1,2	0,1	0,1	0,2
Opiskelemissa syksy 2007	10,0	2,3	0,5	2,5	9,2	5,2	3,9	5,4
Muu/ei tietoa	10,5	10,3	9,0	9,9	11,5	11,6	17,7	12,7
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Sijoittuminen	Työharjoittelu työmarkkinatuella				Valmentava koulutus			
	15-24	25-49	50+	Yhteensä	15-24	25-49	50+	Yhteensä
Päättäneet								
Avoimilla työmarkkinoilla	4501	2157	243	6901	961	3573	1006	5540
Sijoitettuna	3407	3116	884	7407	537	1887	630	3054
Työvoimakoulutuksessa	514	845	159	1518	419	3040	700	4159
Työttömänä	4626	5982	1822	12430	1547	9198	4016	14761
Varusmiehenä/Eläkkeellä	766	14	11	791	56	5	7	68
Opiskelemissa syksy 2007	3483	412	21	3916	397	475	91	963
Muu/ei tietoa	3119	2093	445	5657	955	2904	875	4734
Yhteensä	20416	14619	3585	38620	4872	21082	7325	33279
Prosenttia								
Avoimilla työmarkkinoilla	22,0	14,8	6,8	17,9	19,7	16,9	13,7	16,6
Sijoitettuna	16,7	21,3	24,7	19,2	11,0	9,0	8,6	9,2
Työvoimakoulutuksessa	2,5	5,8	4,4	3,9	8,6	14,4	9,6	12,5
Työttömänä	22,7	40,9	50,8	32,2	31,8	43,6	54,8	44,4
Varusmiehenä/Eläkkeellä	3,8	0,1	0,3	2,0	1,1	0,0	0,1	0,2
Opiskelemissa syksy 2007	17,1	2,8	0,6	10,1	8,1	2,3	1,2	2,9
Muu/ei tietoa	15,3	14,3	12,4	14,6	19,6	13,8	11,9	14,2
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Nuoret sijoittuvat avoimille työmarkkinoille sekä työllistämistuilta (47,3 %) että ammatillisesta työvoimakoulutusta (47,5 %) verrattain hyvin. Nuorten työttömien pääosaan on kuitenkin tarkoituksenmukaista kohdentaa työharjoittelua tai valmentavaa työvoimakoulutusta, joiden keskeisenä tavoitteena on ehkäistä nuoria syrjäytymästä työstä ja koulutuksesta sekä avata nuorille vaihtoehtoja valmisteltaessa perusasteen opintojen jälkeisiä uravalintoja ja siirtymistä jatko-opiskeluun. Työharjoittelu työmarkkinatuella on tarkoitettu pääasiassa vailla ammatillista koulutusta oleville enintään 12 kuukauden ajaksi ja erityisistä syistä (esim. syrjäytymisen ehkäisy, maahanmuuttajan kielitaidon kartuttaminen) enintään 18 kuukaudeksi. Myöskään valmentava työvoimakoulutus ei aina tähtää

nopeaan avoimille työmarkkinoille sijoittumiseen. Useimmiten se opastaa työn ja koulutuksen haakuun tai on nuoren työelämävalmiuksia jäsentävää koulutusta, maahanmuuttajakoulutusta, kielikoulutusta tai tietotekniikan perusvalmiuksia kehittävää koulutusta.

Pääosalle (60 %) työharjoittelussa tai valmentavassa koulutuksessa olleista nuorista löytyi kolmen kuukauden kuluessa työuran kehittymisen kannalta jokin positiivinen ratkaisu. Avoimille työmarkkinoille työllistyi työmarkkinatuen työharjoittelun vuonna 2007 päättäneistä 22,0 % ja valmentavasta työvoimakoulutuksesta 19,7 %. Lisäksi työharjoittelusta 19,2 % sijoittui jollekin työvoimapoliittiselle toimenpiteelle ja 20,9 % aloitti opiskelun tai varusmies/siviilipalvelun. Valmentavan koulutuksen päättäneillä vastaavat osuudet olivat 19,6 % ja 9,2 %

Huolestuttavan suuri (40 %) on kuitenkin niiden nuorten määrä, joiden työuraa tai koulutusvalintoja työharjoittelu tai valmentava koulutus ei näytä ainakaan välittömästi edistäneen. Työharjoittelun päättäneistä nuorista 22,7 % palasi kolmen kuukauden kuluttua työttömäksi ja valmentavasta työvoimakoulutuksesta vastaavasti 31,8 %. Tavoitteisiin nähden epäonnistuttiin myös niiden nuorten osalta – työharjoittelussa olleilla 15,3 % ja valmentavassa työvoimakoulutuksessa 19,6 % - jotka aloittamatta opiskelua vetäytyivät kokonaan työvoimasta eivätkä tulleet uudelleen työvoimatoimistoon työnhakuun (vuoden aikana noin 4 000 nuorta).

Työmarkkinatuen työharjoittelu on nuorisotoimenpide, jonka käyttö ajoittuu koulutuksen ja työelämän siirtymiin, joista asiantuntijoiden mukaan kriittisin kohta nuorten syrjäytymiselle on perusopetuksen ja toisen asteen välinen nivelvaihe³. Tämä näkyy myös työharjoittelun päättäneiden sijoittumistiedoissa, jotka vaihtelevat huomattavasti sen mukaan missä vaiheessa nuoren työura ja opinnot ovat (taulukko 6).

Työharjoittelun vuonna 2007 päättäneistä nuorista 7 500:lla ei ollut perusasteen jälkeistä koulutusta ja 6 600:lla oli pelkkä ylioppilastutkinto. Ilmeisesti heistä suuri osa on tullut työttömäksi ja työharjoitteluun koulutukseen pääsyn lykkäännyttyä. Kolmas kohdejoukko on ammatillisen keskiasteen suorittaneet nuoret, joista suuri osa (6 100) pyrkii työelämäänsä työharjoittelun avulla silloin, kun työpaikkaa ei ammattikoulun jälkeen avoimilta työmarkkinoilta löydy.

Näistä työharjoittelun kohdejoukoista sijoittuvat vuonna 2007 työmarkkinoille parhaiten ammattikoulun suorittaneet, mutta toisaalta heitä myös palasi työttömäksi enemmän kuin muita nuoria: 15-19 vuotiaista 21,0 % ja 20-24 vuotiaista 31,9 %. Ylioppilailla taas harjoittelun jälkeiseksi toiminnaksi järjestyi useimmiten opiskelu: 15-19-vuotiailla 45,5 prosentilla ja 20-24-vuotiailla 26,2 %. Vaikeimman ryhmästä, pelkän perusasteen suorittaneista, noin vajaa neljäsosa oli kolme kuukautta harjoittelun jälkeen palannut työttömäksi ja neljäsosa oli rekisterien tavoittamattomissa työn ja koulutuksen ulkopuolella. Sijoittumistiedoista ei kuitenkaan voida päätellä sitä, kuinka moni tällä ”harmaalla alueella” olevista nuorista on syrjäytymässä. Sen selvittäminen edellyttäisi nuorten työ- ja koulutustietojen tarkentamista useamman vuoden pitkäaikaista aineistosta.

³ Nuoret miehet työelämään – mitä palveluja ja toimenpiteitä tarvitaan TE-toimistoissa. Työ ja elinkeinoministeriön julkaisuja 34 / 2009

Taulukko 6. Työharjoittelun vuonna 2007 päättäneiden nuorten sijoittuminen 3 kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen perusasteen ja keskiasteen koulutuksen suorittaneilla

Ikä	Päättäneet	Avoimilla työ- markkinoilla	Sijoitettuna	Työvoima- koulutuksessa	Työttömänä	Varusmiehenä/ eläkkeellä	Opiskelemassa syksy 2007	Muu/ ei tietoa	Yht.
<i>Vain perusaste</i>		<i>Prosenttia</i>							
15-19	3358	10,6	16,6	2,8	19,2	1,4	22,7	26,7	100
20-24	4187	16,4	13,7	4,3	26,5	2,6	11,8	24,8	100
25-29	1596	13,5	16,4	5,3	41,0	0,2	5,1	18,5	100
30-34	1195	10,9	21,2	7,0	40,6	0,0	2,1	18,2	100
<i>Vain yo-tutkinto</i>									
15-19	725	16,1	14,2	0,7	6,1	4,1	45,5	13,2	100
20-24	5841	26,0	17,6	0,8	14,5	5,7	26,2	9,2	100
25-29	310	27,1	16,1	4,2	27,7	0,3	9,7	14,8	100
30-34	167	18,6	14,4	3,6	42,5	0,0	4,2	16,8	100
<i>Ammatillinen keskiaste</i>									
15-19	219	33,8	14,2	1,8	21,0	5,5	13,2	10,5	100
20-24	5950	28,5	18,4	3,0	31,9	4,0	5,6	8,7	100
25-29	1783	20,0	20,0	4,3	38,3	0,3	5,0	12,1	100
30-34	988	13,8	22,7	5,9	42,3	0,0	2,6	12,8	100

6 Ulkomaan kansalaisten sijoittuminen työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä

Tiedonsaanti ulkomaalaisten sosiaalis-taloudellisista olosuhteista ja työmarkkinoista Suomessa on hajanaista ja puutteellista, minkä vuoksi maahanmuuttajien kotouttamisen, kotoutumisen ja etnisten suhteiden kehittämiseen ollaan suunnittelemassa erityistä indikaattorijärjestelmää, jolla voitaisiin arvioida maahanmuuttajien kotoutumista sekä sitä edistävien toimenpiteiden tarjontaa, saatavuutta, laatua ja palvelukykyä samoin kuin kotouttamisen vaikuttavuutta ja etnisiä suhteita. Erityiseksi ongelmaksi on nähty se, ettei maahanmuuttajiin suunnatuista toimenpiteistä saada kyllin tietoja olemassa olevista vakiotilastoista.

Maahanmuuttajien seurantarjestelmään on ehdotettu kehitettäväksi mm. indikaattoreita, joilla seurattaisiin maahanmuuttajien osallistumista työvoimapolitiikan toimenpiteisiin ja niiltä työllistymistä yleisille työmarkkinoille⁴. Toimenpiteiden seurantalastoon lisätty kansalaisuusmuuttaja parantaa näin oleellisesti maahanmuuttajien työllistymisen seuranta. Seuraavassa näitä uusia tietoja tarkastellaan tekemällä maahanmuuttajien ja muun väestön välisiä vertailuja työvoimapolitiisilla toimenpiteillä olleista ja niiltä sijoittumisesta. Maahanmuuttajan määrittely on tällöin tehty, kuten työnhakijarekisterissäkin, henkilön kansalaisuuden perusteella. (Mahdollista olisi myös tehdä määrittely syntymämaan tai kielen perusteella, jolloin maahanmuuttajien määrä olisi arviolta 30-40 % suurempi.)

Ensimmäinen havainto (taulukko 7) on, että maahanmuuttajien työllisyyttä edistetään tukitoimin jo varsin laajasti. Jonkin työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteen vuonna 2007 päättäneistä 160 800 henkilöstä yhteensä 18 000 eli 11,2 % oli ulkomaan kansalaisia. Maahanmuuttajiin kohdennetaan näin ollen työvoimapolitiikan toimenpiteitä suhteellisesti enemmän kuin kantaväestöön. (Vuonna 2007 työvoimatoimistoissa oli työttömänä työnhakijana keskimäärin 12 900 ulkomaalaista, mikä oli 6,1 % kaikista työttömistä.)

⁴ Ramboll Management Consulting; Kotouttamisen ja etnisten suhteiden seurannan kehittäminen, 28.8.2009 Ramboll

Toimenpiteen vuonna 2007 päättäneistä maahanmuuttajista valtaosa, 15 500 henkilöä, oli muita kuin EU-maiden kansalaisia, 1 100 tuli vanhoista EU-maista (EU15) ja 1 500 oli muiden EU-maiden kansalaisia. Kaikkiaan toimenpiteissä oli henkilöitä 22 eri maasta, joista eniten venäläisiä (5 800), virolaisia (1 100), somaleita (840), iranilaisia (810), thaimaalaisia (760) ja afganistanilaisia (760). Taulukossa 7 toimenpiteen päättäneet on luokiteltu lähtöalueen ja toimenpidetyypin mukaan. Edellä mainitut kuusi suurinta maahanmuuttajakansalaisuutta näkyvät taulukossa erikseen.

Taulukko 7. Työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteen vuonna 2007 päättäneet kansalaisuuden mukaan

Kansalaisuus	Tuki- työllistäminen		Ammatillinen työvoimakoulutus		Työharjoittelu työmarkkinatuella		Valmentava koulutus		Päättäneet yht	
	%		%		%		%		%	
Kansalaisuus yhteensä	60 203	37,4	28 727	17,9	38 620	24,0	33 279	20,7	160 829	100
Suomi	57 995	40,6	26 959	18,9	33 032	23,1	24 814	17,4	142 800	100
EU15 pl. Suomi	289	26,3	126	11,5	229	20,9	454	41,3	1 098	100
Muu EU	287	19,6	263	18,0	350	23,9	562	38,4	1 462	100
Muut kuin EU:n kans.	1 632	10,6	1 379	8,9	5 009	32,4	7 449	48,2	15 469	100
Venäjä	821	14,1	561	9,6	2 004	34,3	2 454	42,0	5 840	100
Viro	237	21,3	221	19,8	251	22,5	405	36,4	1 114	100
Somalia	79	9,4	100	11,9	257	30,6	404	48,1	840	100
Iran	51	6,3	60	7,4	294	36,4	402	49,8	807	100
Thaimaa	54	7,1	37	4,9	221	29,0	449	59,0	761	100
Afganistan	20	2,6	38	5,0	335	43,9	370	48,5	763	100

Ulkomaan kansalaisiin vuonna 2007 kohdennetut toimenpiteet olivat useimmiten kotoutumissuunnitelmaan kuuluvaa lyhytkestoista valmentavaa työvoimakoulutusta tai työmarkkinatuen työharjoittelua, joiden avulla maahanmuuttaja usein vasta oppii suomenkieltä ja perehtyy suomalaiseen työelämään. Kun Suomen kansalaisilla valmentavan koulutuksen tai työharjoittelun osuus kaikista tukitoimenpiteistä on noin 40 %, on se EU-maiden kansalaisilla 60 % ja muiden maiden kansalaisilla noin 80 %. Pakolaistaustaisilla työnhakijoilla usein yli 90 % kaikista työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteistä oli työharjoittelua tai valmentavaa koulutusta.

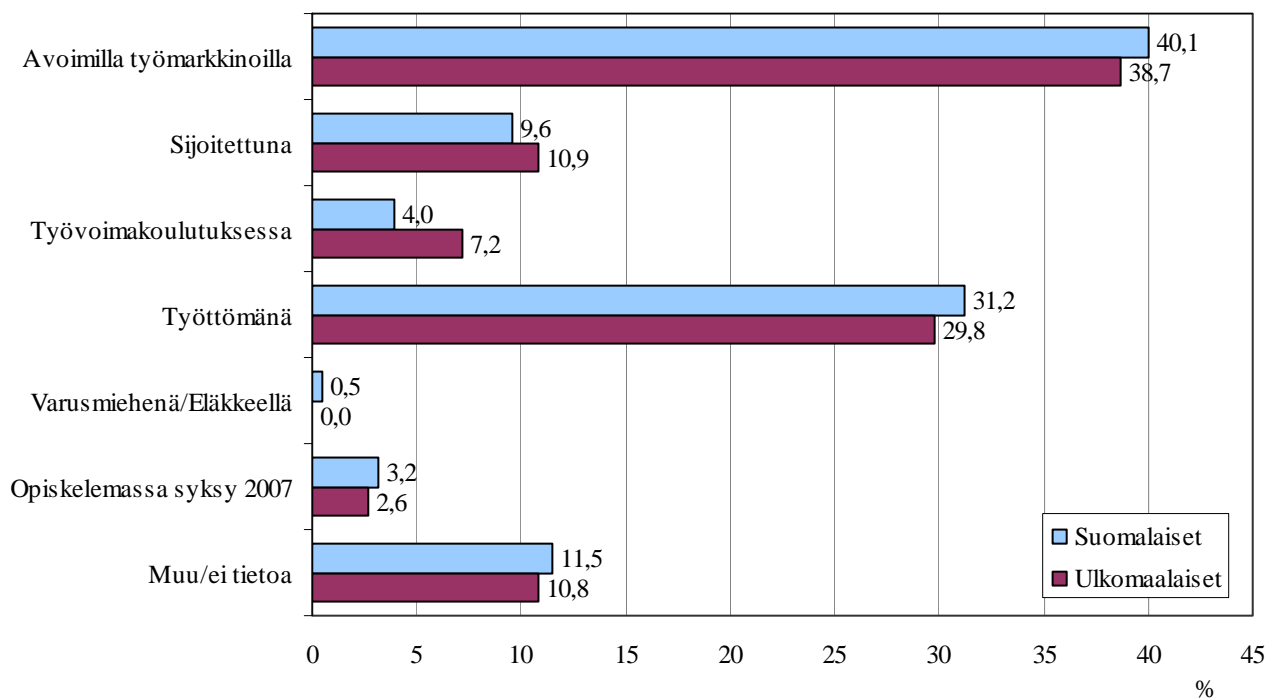
Toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden maahanmuuttajien osuus (18 % 3 kk:ssa ja 21 % 6 kk:ssa) jää kaikkiaan yli 10 prosenttiyksikköä pienemmäksi kuin Suomen kansalaisilla. Jos kuitenkin otetaan huomioon toimenpiteiden erilainen kohdentaminen, ovat erot huomattavasti pienemmät. Kaikkein työllistävimpien toimien – ammattiin suuntautuvan työvoimakoulutuksen ja tuki-työllistämisen - osalta maahanmuuttajat eivät näytä juuri eroavan kantaväestöstä.

Kuvio 8. Työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteen päättäneiden Suomen ja ulkomaan kansalaisten sijoittuminen avoimille työmarkkinoille 3 ja 6 kuukautta toimenpiteen jälkeen vuonna 2007

	Osuus toimen- piteistä, %	3kk %	6kk %	6kk-3kk %-yks.
Suomen kansalaiset				
Valmentava koulutus	17,4	18,3	21,7	3,4
Työharjoittelu työmarkkinatuella	23,1	18,5	23,3	4,8
Ammatillinen työvoimakoulutus	18,9	41,4	44,1	2,7
Työllistämistuet	40,6	36,3	37,9	1,6
Toimenpiteet yhteensä	100,0	30,0	32,8	2,7
Ulkomaan kansalaiset				
Valmentava koulutus	47,0	11,9	15,3	3,3
Työharjoittelu työmarkkinatuella	31,0	13,9	17,5	3,6
Ammatillinen työvoimakoulutus	9,8	38,1	40,7	2,7
Työllistämistuet	12,2	35,7	36,9	1,2
Toimenpiteet yhteensä	100,0	18,0	21,2	3,2

Ammattiin suuntautuvan työvoimakoulutuksen tai tukityön päätti vuonna 2007 yhteensä 4 000 ulkomaan kansalaista. Heistä 39 % oli työssä avoimien työmarkkinoiden työsuhteessa kuusi kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen, mikä oli vain hieman vähemmän kuin vastaavasti Suomen kansalaisilla (40 %). Myös näiden toimenpiteiden jälkeinen muu toiminta on maahanmuuttajilla samankaltaista kuin suomalaisilla. Kuuden kuukauden kuluttua uudelleen tukityöllistettynä tai työvoimakoulutuksessa olevien osuus (18 %) oli kuitenkin jonkin verran suurempi kuin suomalaisilla (14 %). On ilmeistä, että työttömien ulkomaan kansalaisten työllistyminen edellyttää pitempikestoisia toimenpidepolkuja kuin suomalaisilla ennen kuin työelämään päästään tukevammin.

Kuvio 10. Suomalaisen ja ulkomaalaisten työmarkkinatilanne 6 kk:den kuluttua tukitoimenpiteen tai ammatillisen työvoimakoulutuksen päättämisestä vuonna 2007

Maahanmuuttajien sijoittumistietoja tarkennetaan vielä liiteaineiston kuvioissa 1 ja 2, joissa verrataan avoimille työmarkkinoille työllistyneiden osuuksia kansalaisuuden mukaan toimenpiteiden neljässä pääryhmässä. Taulukosta 3 nähdään lisäksi toimenpiteen päättäneiden muut työmarkkinatilat 6 kuukautta toimenpiteen jälkeen. Näyttäisi siltä, että

- Ulkomaalaisten sijoittuminen toimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille vaihtelee toimenpiteittäin. Maahanmuuttajat työllistyvät avoimille työmarkkinoille parhaiten samoilta toimenpiteiltä kuin suomalaisetkin.
- Työvoimakoulutusta kohdennetaan maahanmuuttajiin suhteellisesti useammin kuin tukityöllistämistä – toisin kuin suomalaisilla työttömillä. Myös maahanmuuttajat sijoittuvat ammatillisesta työvoimakoulutuksesta avoimien työmarkkinoiden työhön paremmin kuin tukityöstä.
- Työllistämistuilta avoimille työmarkkinoille sijoittuneiden osuus jää ulkomaalaisilla vain noin prosenttiyksikön ja ammatillisessa työvoimakoulutuksessa noin 3 prosenttiyksikköä pienemmäksi kuin suomalaisilla. Näitä verrattain hyviä sijoittumistuloksia selittää se, että maahanmuuttajat ovat työmarkkinoiden kannalta sopivan nuorta väkeä.
- Seurantajakson pidentäminen kolmesta kuuteen kuukauteen nostaa maahanmuuttajilla työllistyneiden osuutta runsaat 3 prosenttiyksikköä.
- Kansalaisuus ja etninen tausta vaikuttavat sijoittumiseen. Työllistyminen vaihtelee eri toimenpiteissä huomattavasti lähtömaan mukaan, samoin kuin muu sijoittumisen tyyppi.
- Virolaisilla näyttää olevan eniten kysyntää Suomen työmarkkinoilla, koska he sijoittuvat muita paremmin. Ilmeisesti suomenkielen osaaminen tai nopeampi oppiminen helpottaa virolaisten työllistymistä. Sisääntulopaikaksi avoimille työmarkkinoille riittää usein työharjoittelu, josta työllistyneiden osuus nousee jopa selvästi korkeammaksi (33,5 %) kuin vastaavasti työharjoittelussa olleilla Suomen kansalaisilla (23,3 %).
- Myös vanhoista EU-maista tulleet maahanmuuttajat ovat sijoittuneet työharjoittelusta, valmentavasta työvoimakoulutuksesta ja tukityöllistämisestä suoraan avoimille työmarkkinoille suomalaisia paremmin. Mahdollisesti osalla heistä oli ollut jo ennen muuttamista sovittu työharjoittelupaikka, jossa jatkettiin toimenpidejakson jälkeen.
- Suuri osa ulkomaalaisiin kohdennetuista toiminnoista on lyhytkestoista maahanmuuttajakoulutusta ja kielikoulutusta tai muuta suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään valmentavaa koulutusta. Erityisesti muiden kuin EU:n kansalaisten osalta työllistyneiden osuus jää näissä toimenpiteissä matalaksi (13,8 %). Kotouttamiskoulutus kuitenkin edesauttaa maahanmuuttajaa sijoittumaan muille työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteille ja löytämään jatkokoulutusta.

Maahanmuuttajien integroinnin keskeinen osa-alue on parantaa yhdenvertaisuutta työmarkkinoilla, jota on totuttu arvioimaan ulkomaan kansalaisten työttömyysasteella ja työllisyysasteella suhteutettuna yleiseen tasoon. Näiden mittareiden perusteella integroituminen onnistuu vielä huonosti. Ulkomaan kansalaisten työllisyysaste on muuttovuonna noin 40 prosenttiyksikköä suomalaisten työllisyysastetta matalampi, jolta tasolta se nousee kolmen kotoutumisvuoden aikana vasta noin 20 pro-

senttiyksikköä. Tätä ennen kuitenkin noin viidesosa maahanmuuttajista ehtii lähteä pois Suomesta.⁵ Onnistuneenkin kotouttamisen jälkeen työttömyyden riski on maahanmuuttajilla edelleen kantaväestöä korkeampi. Ulkomaan kansalaisten työttömyysaste oli vuonna 2007, laskettuna samasta rekisteriaineistosta jolla seurattiin toimenpiteiltä sijoittumista, 19,5 % eli yli kaksinkertainen Suomen kansalaisten työttömyyteen verrattuna (8,2 %).

Työ- ja elinkeinoministeriön tavoitteena on edistää maahanmuuttajien osaamisen kehittymistä, työllistymistä ja sijoittumista elinkeinoelämään tarjoamalla maahanmuuttajille samoja työvoimapalveluja ja toimenpiteitä kuin muillekin työnhakijoille. Tavoitteena on maahanmuuttajien nopea työllistyminen avoimille työmarkkinoille, jossa tehokas työnvälitys nähdään tarkoituksenmukaisimmaksi keinoksi⁶.

Vaikka kaikki maahanmuuttajat eivät tarvitsekaan pitkiä työllistymispolkuja, ulkomaalaisten työllisyyden nostaminen lähemmäs valtakunnan keskitasoa ei onnistune pelkästään lyhytkestoisen kotouttamisen ja työnvälityksen avulla. Tehdyt tarkastelut osoittivat, että maahanmuuttajien kantaväestöön verrattuna heikkoa työllisyyttä voidaan parantaa lisäämällä maahanmuuttajien työllistyvyyttä nostavia työvoimapolitiikan aktiivitoimia, erityisesti ammatillista työvoimakoulutusta ja työllistämistukia. Näiden toimenpiteiden aloittaminen kotoutumiskoulutuksen jälkeen samoin kuin opiskelun aloittaminen normaalissa oppilaitoksessa voitaisiin maahanmuuttajilla sisällyttää yhdenvertaisia työmarkkinoita ja toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavaan indikaattoriin yhtälailla kuin sijoittuminen suoraan avoimille työmarkkinoille.

⁵ Tavoite ja ohjaus –työryhmän esitykset vuoden 2007 tulostavoite ja seurantaindikaattoreiksi. Työministeriö 2006.

⁶ Työ- ja elinkeinoministeriön maahanmuuttoasioiden toimintasuunnitelma, TEM 2008

Liitetaulukot ja kuviot

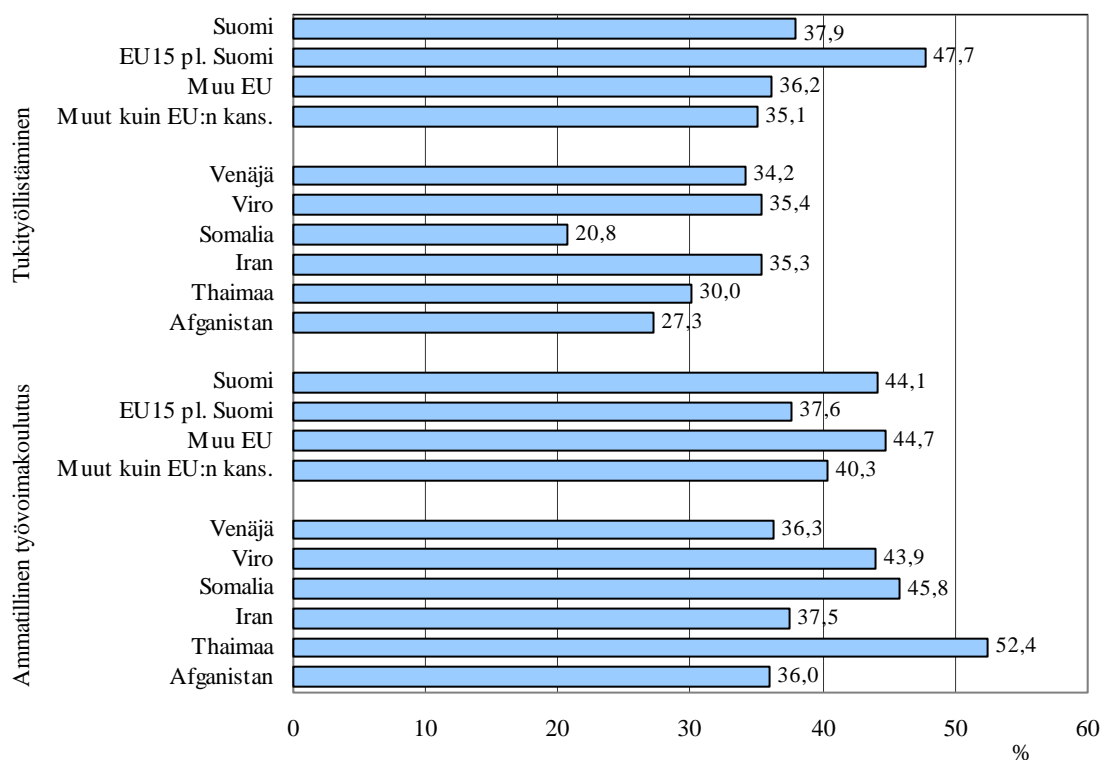
Liitetaulukko 1. Aktiivitoimenpiteiltä avoimille työmarkkinoille sijoittuneet 3 ja 6 kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen sukupuolen mukaan vuonna 2007

	Miehet			Naiset		
	Päättäneet	Joista avoim. työmark. 3 kk:den kuluttua	6 kk:den kuluttua avoim. työmark.	Päättäneet	Joista avoim. työmark. 3 kk:den kuluttua	6 kk:den kuluttua avoim. työmark.
		%	%		%	%
40 Työllistämistuki valtiolle	1814	20,8	22,0	1540	37,2	35,6
50 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, kunta	2223	23,7	29,0	5640	28,3	31,4
60 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, yksityinen	2909	48,7	49,9	3230	42,2	43,5
53 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (500)	2815	16,1	18,5	3569	19,1	20,6
54 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (130)	307	23,1	24,0	530	25,3	25,6
69 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (500)	7491	20,7	21,6	7520	20,7	20,5
80 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (130)	340	44,7	45,1	369	42,8	48,0
Palkkatuki yhteensä	16085	25,9	27,4	20858	26,3	27,6
51 Oppisopimus kunnalle (pt)	151	74,2	76,1	399	75,9	76,8
68 Oppisopimus yksityiselle työnantajalle	1435	70,0	71,4	1090	61,2	61,8
Oppisopimus työmarkkinatuella (kunnalle/yksityiselle)	87	50,6	46,4	103	48,5	43,9
Oppisopimus yhteensä	1673	69,3	70,7	1592	64,1	64,5
61 Starttiraha ei-työttömälle	2056	77,3	77,8	1629	77,8	77,7
62 Starttiraha työllistämismäärärahalla	1386	76,6	77,5	1277	81,0	81,7
65 Starttiraha työmarkkinatuella	521	55,3	55,9	454	69,6	67,8
Starttiraha yhteensä	3963	74,2	74,7	3360	77,9	77,8
64 Työllistämistuki työelämävalmennukseen	1570	31,7	35,9	4736	33,7	40,5
73 Sijoitus osa-aikalisällä	270	44,8	47,6	1944	46,6	48,7
Vain työmarkkinatuki, yhdistelmätuki (kunta/yksityinen)	369	57,5	56,8	429	42,7	44,4
TUKITYÖLLISTÄMISET YHTEENSÄ	25744	36,8	38,2	34459	36,0	37,7
AMMATILLINEN TYÖVOIMAKOULUTUS	15777	40,3	43,4	12950	42,3	44,5
YHTEENSÄ	41521	38,1	40,3	47409	37,7	39,8
VALMENTAVA TYÖVOIMAKOULUTUS	13714	16,9	20,7	19565	16,5	20,0
70 TYÖHARJOITTELU TYÖMARKKINATUELLA	15054	15,9	18,8	23566	19,1	24,9
KAIKKI TOIMENPITEET YHTEENSÄ	70289	29,2	31,8	90540	28,3	31,4

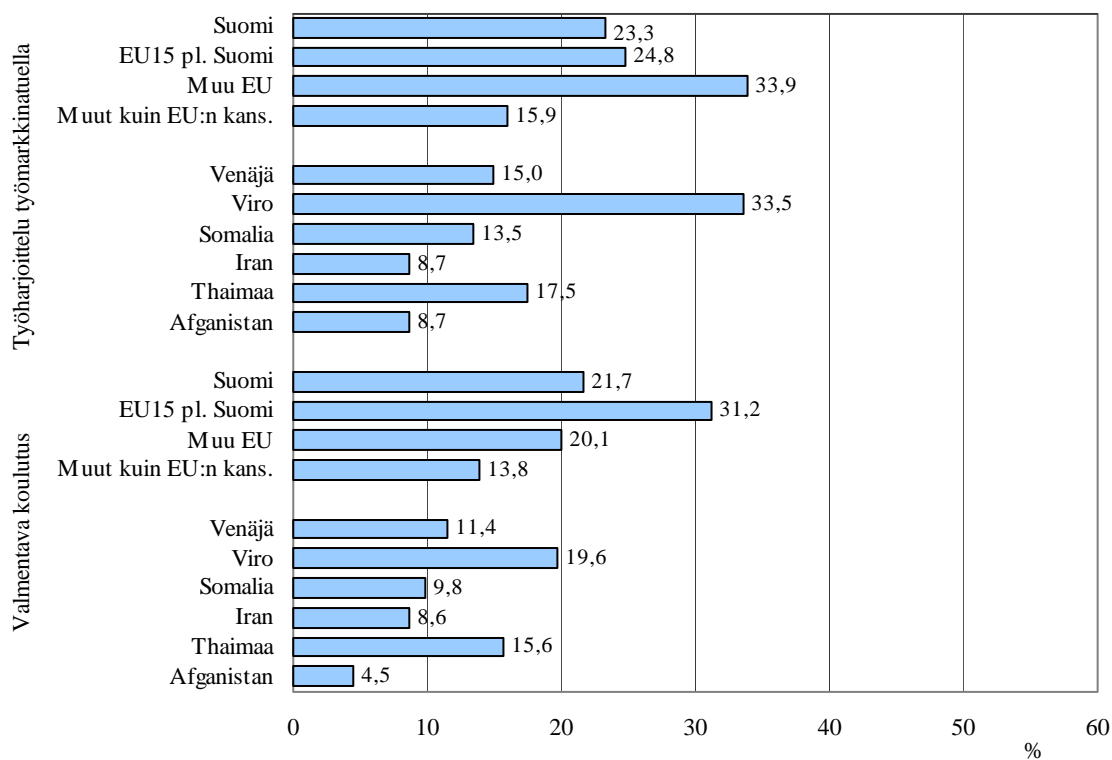
Liitetaulukko 2. Toimenpiteiden kesto ja avoimille työmarkkinoille sijoittuminen 3 kuukautta toimenpiteen jälkeen vuonna 2007.

Toimenpide	alle 1kk	1-3 kk	3-6 kk	6-12 kk	yli 12 kk	Yht.
Työllistämistuki valtiolle	19,4	28,0	24,7	25,9	47,1	28,1
50 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, kunta	23,4	28,0	30,2	30,7	38,6	30,7
60 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, yksityinen	24,5	37,3	44,7	51,9	52,6	46,6
53 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (500)	10,6	14,1	15,1	20,9	29,2	19,6
54 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (130)	22,2	19,5	22,3	28,1	24,2	25,0
69 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (500)	8,4	15,8	17,6	21,6	31,2	21,1
80 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (130)	23,1	31,0	43,7	49,5	62,5	46,6
51 Oppisopimus kunnalle (pt)	50,0	71,4	35,3	71,4	80,9	76,6
68 Oppisopimus yksityiselle työnantajalle (pt)	39,5	47,9	48,1	70,7	71,8	67,3
Oppisopimus (55, 56, 88, 89)	20,0	28,6	26,9	48,8	72,0	45,1
61 Starttiraha ei-työttömälle	61,9	59,3	72,6	81,1	85,3	77,8
62 Starttiraha työllistämismäärärahalla	75,0	68,2	73,7	81,8	82,2	79,5
65 Starttiraha työmarkkinatuella	0,0	33,3	57,5	63,8	62,5	61,5
Työllistämistuki työelämävalmennukseen	38,4	40,2	38,7	38,1	41,9	39,4
Sijoitus osa-aikalisällä	34,6	42,1	45,4	51,8	54,5	48,6
Vain työmarkkinatuki, yhdistelmätuki	33,3	0,0	0,0	34,2	56,5	49,9
Ammatillinen työvoimakoulutus	32,0	38,8	46,3	56,4	53,7	43,9
Valmentava koulutus	21,4	20,6	17,5	19,6	23,0	20,3
Työharjoittelu työmarkkinatuella	18,6	22,4	24,4	24,4	20,4	22,5
Toimenpiteet yhteensä	24,7	25,8	29,8	40,2	43,4	31,6
Osuus päättäneistä, %						
Työllistämistuki valtiolle	1,4	8,3	34,5	44,0	11,9	100,0
50 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, kunta	2,2	10,6	33,2	46,3	7,7	100,0
60 Palkkatuki työllistämismäärärahalla, yksityinen	4,0	14,0	32,1	38,8	11,2	100,0
53 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (500)	2,3	9,8	26,7	47,5	13,8	100,0
54 Palkkatuki työmarkkinatuella, kunta (130)	1,8	8,2	35,0	48,4	6,6	100,0
69 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (500)	5,0	13,0	18,4	46,6	17,0	100,0
80 Palkkatuki työmarkkinatuella, yksityinen (130)	2,9	13,1	26,9	42,5	14,5	100,0
51 Oppisopimus kunnalle (pt)	1,1	3,7	4,5	16,8	73,9	100,0
68 Oppisopimus yksityiselle työnantajalle (pt)	2,2	7,0	7,8	26,9	56,1	100,0
Oppisopimus (55, 56, 88, 89)	4,4	12,4	23,0	38,1	22,1	100,0
61 Starttiraha ei-työttömälle	1,0	2,8	31,0	63,6	1,6	100,0
62 Starttiraha työllistämismäärärahalla	0,2	2,7	24,2	67,3	5,5	100,0
65 Starttiraha työmarkkinatuella	0,0	2,4	23,7	67,3	6,5	100,0
Työllistämistuki työelämävalmennukseen	16,5	43,4	25,8	9,8	4,6	100,0
Sijoitus osa-aikalisällä	1,8	10,6	31,0	52,8	3,8	100,0
Vain työmarkkinatuki, yhdistelmätuki	0,4	0,0	0,0	29,0	70,6	100,0
Ammatillinen työvoimakoulutus	27,1	22,3	15,8	21,5	13,3	100,0
Valmentava koulutus	25,9	42,2	21,2	4,8	5,9	100,0
Työharjoittelu työmarkkinatuella	15,1	41,4	28,6	10,3	4,6	100,0
Toimenpiteet yhteensä	16,0	28,1	23,3	22,6	10,0	100,0

Liitekuvio 1. Tukityöllistämisen tai ammatillisen työvoimakoulutuksen päättäneistä 6 kk:den kuluttua avoimille työmarkkinoille sijoittuneet, 2007

Liitekuvio 2. Työharjoittelun työmarkkinatuen tai valmentavan koulutuksen päättäneistä 6 kk:den avoimille työmarkkinoille sijoittuneet, 2007

Liitetaulukko 3. Työllisyystilanne 6 kk:den kuluttua aktiivitoimenpiteen päättämisestä vuonna 2007**Valmentava koulutus**

	Päättäneet	Avoimilla työmarkkinoilla	Työttömänä	Sijoitettuna toimenpiteillä	Koulutus	Muu syy tai ei tietoa	Yhteensä
	Henk.	%	%	%	%	%	%
Kansalaisuus yhteensä	24 286	20,3	37,4	24,0	3,5	14,9	100,0
Suomi	18 886	21,7	39,8	20,9	4,0	13,6	100,0
EU15 pl. Suomi	311	31,2	22,8	25,1	2,3	18,6	100,0
Muu EU	384	20,1	28,4	32,3	3,1	16,1	100,0
Muut kuin EU:n kans.	4 705	13,8	29,4	35,6	1,6	19,5	100,0
Venäjä	1 602	11,4	33,3	37,9	1,2	16,2	100,0
Viro	285	19,6	31,9	30,9	3,2	14,4	100,0
Somalia	224	9,8	33,0	32,6	0,9	23,7	100,0
Iran	255	8,6	28,2	40,8	2,4	20,0	100,0
Thaimaa	301	15,6	20,9	39,9	0,3	23,3	100,0
Afganistan	243	4,5	35,0	35,0	1,6	23,9	100,0

Työharjoittelu työmarkkinatuella

	Päättäneet	Avoimilla työmarkkinoilla	Työttömänä	Sijoitettuna toimenpiteillä	Koulutus	Muu syy tai ei tietoa	Yhteensä
	Henk.	%	%	%	%	%	%
Kansalaisuus yhteensä	24 694	22,5	29,5	21,1	11,9	15,0	100,0
Suomi	21 309	23,3	28,8	19,4	13,4	15,0	100,0
EU15 pl. Suomi	137	24,8	27,0	25,5	2,2	20,4	100,0
Muu EU	224	33,9	26,3	23,7	3,6	12,5	100,0
Muut kuin EU:n kans.	3 024	15,9	34,7	32,5	2,1	14,7	100,0
Venäjä	1 204	15,0	37,8	33,2	2,0	12,0	100,0
Viro	161	33,5	26,7	26,1	3,1	10,6	100,0
Somalia	156	13,5	34,6	30,8	1,9	19,2	100,0
Iran	184	8,7	34,8	41,3	3,8	11,4	100,0
Thaimaa	126	17,5	23,0	41,3	2,4	15,9	100,0
Afganistan	184	8,7	36,4	31,0	2,7	21,2	100,0

Tukityöllistäminen

	Päättäneet	Avoimilla työmarkkinoilla	Työttömänä	Sijoitettuna toimenpiteillä	Koulutus	Muu syy tai ei tietoa	Yhteensä
	Henk.	%	%	%	%	%	%
Kansalaisuus yhteensä	38 374	37,9	35,9	13,1	2,7	10,4	100,0
Suomi	36 993	37,9	36,0	13,0	2,8	10,2	100,0
EU15 pl. Suomi	176	47,7	23,3	9,7	2,3	17,0	100,0
Muu EU	177	36,2	36,7	11,3	1,7	14,1	100,0
Muut kuin EU:n kans.	1 028	35,1	34,1	15,8	2,1	12,8	100,0
Venäjä	500	34,2	36,8	18,2	1,8	9,0	100,0
Viro	144	35,4	38,9	9,7	2,1	13,9	100,0
Somalia	53	20,8	50,9	13,2	1,9	13,2	100,0
Iran	34	35,3	20,6	23,5	2,9	17,6	100,0
Thaimaa	30	30,0	33,3	16,7	3,3	16,7	100,0
Afganistan	11	27,3	27,3	18,2	9,1	18,2	100,0

Ammatillinen työvoimakoulutus

	Päättäneet	Avoimilla työmarkkinoilla	Työttömänä	Sijoitettuna toimenpiteillä	Koulutus	Muu syy tai ei tietoa	Yhteensä
	Henk.	%	%	%	%	%	%
Kansalaisuus yhteensä	20 571	43,9	22,2	15,0	5,2	13,6	100,0
Suomi	19 373	44,1	22,0	14,5	5,4	14,0	100,0
EU15 pl. Suomi	93	37,6	28,0	18,3	4,3	11,8	100,0
Muu EU	179	44,7	25,7	20,1	4,5	5,0	100,0
Muut kuin EU:n kans.	926	40,3	25,8	23,1	3,0	7,8	100,0
Venäjä	386	36,3	26,7	27,2	3,1	6,7	100,0
Viro	148	43,9	24,3	21,6	4,7	5,4	100,0
Somalia	59	45,8	27,1	15,3	3,4	8,5	100,0
Iran	40	37,5	32,5	20,0	5,0	5,0	100,0
Thaimaa	21	52,4	19,0	9,5	0,0	19,0	100,0
Afganistan	25	36,0	12,0	32,0	0,0	20,0	100,0

Kaikki yhteensä

	Päättäneet	Avoimilla työmarkkinoilla	Työttömänä	Sijoitettuna toimenpiteillä	Koulutus	Muu syy tai ei tietoa	Yhteensä
	Henk.	%	%	%	%	%	%
Kansalaisuus yhteensä	107 925	31,6	32,2	17,7	5,5	13,1	100,0
Suomi	96 561	32,8	32,4	16,3	5,9	12,7	100,0
EU15 pl. Suomi	717	34,9	24,4	20,5	2,5	17,7	100,0
Muu EU	964	30,8	28,9	24,2	3,2	12,9	100,0
Muut kuin EU:n kans.	9 683	19,3	31,2	31,3	2,0	16,2	100,0
Venäjä	3 692	18,3	34,6	32,6	1,7	12,9	100,0
Viro	738	30,6	30,6	23,8	3,3	11,7	100,0
Somalia	492	16,5	34,8	27,8	1,6	19,3	100,0
Iran	513	12,7	30,4	38,2	3,1	15,6	100,0
Thaimaa	478	18,6	22,2	37,4	1,0	20,7	100,0
Afganistan	463	8,4	34,1	32,8	2,2	22,5	100,0